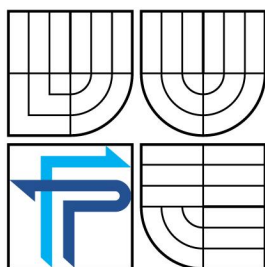

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV EKONOMIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF ECONOMICS

NÁVRH POJISTNÉHO PORTFOLIA PRO VYBRANÝ PODNIKATELSKÝ SUBJEKT

INSURANCE PORTFOLIO PROPOSAL OF A SELECTED BUSINESS SUBJECT

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. Václav Tomašík

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. Dana Martinovičová, Ph.D.

BRNO 2008

ANOTACE

Tématem diplomové práce je „Návrh pojistného portfolia pro vybraný podnikatelský subjekt“. Práce se zabývá vytvořením pojistného portfolia, kde analyzuje stávající situaci firmy a podává doporučení, kterým by se mohla společnost řídit.

ANNOTATION

Topic master's thesis is „Insurance portfolio proposal of a selected business subjekt“. The work drala about portfolio proposal, where situation of this copany is analyse and gives recommendation how to lead it too.

KLÍČOVÁ SLOVA

pojišťovna, pojistné portfolio, riziko, pojistné plnění, pojistná částka, pojistná smlouva, podnikatelksý subjekt.

KLÍČOVÁ SLOVA – ANGLICKY

insurance company, insurance portfolio, risk, insurance benefit, insurance money, contract of insurance, entrepreneurial subject

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

TOMAŠTÍK, V. *Návrh pojistného portfolia pro vybraný podnikatelský subjekt*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 83 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Dana Martnovičová, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a vypracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem v práci neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Podpis

.....

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat za cenné připomínky a odborné rady, které přispěly k vypracování této diplomové práce paní Ing. Daně Martinovičové, Ph.D. a předsedovi představenstva společnosti P.T.I.C. a.s., České podnikatelské pojišťovně a.s., Generali pojišťovně a.s., Kooperativě pojišťovně a.s., Hasičské vzájemné pojišťovně a.s., Česká pojišťovně a.s.. Mé poděkování také patří rodině, která mě podporovala při práci.

ÚVOD	10
1 CÍLE PRÁCE, VYMEZENÍ PROBLÉMU A METODY ZPRACOVÁNÍ.....	12
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	15
2.1 Riziko a jeho pojištění	15
2.2 Klasifikace rizik	16
2.3 Řízení rizika podnikatelských subjektů.....	21
2.4 Měření rizika	29
2.5 Pojištění a jeho charakteristika	32
2.6 Teoretický postup při výběru portfolií	37
3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO SUBJEKTU.....	41
3.1 Vývoj společnosti P.T.I.C. a.s.....	41
3.2 Rizikový profil společnosti P.T.I.C. a.s.....	42
3.3 Rizika P.T.I.C. a.s.	43
3.4 Kvalitativní hodnocení rizik	47
3.5 Kvantitativní hodnocení rizik	50
3.6 Zhodnocení rizikové analýzy společnosti P.T.I.C. a.s.	52
4 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO POJISTNÉHO PORTFOLIA .	54
4.1 Pojištění majetku	54
4.2 Pojištění odpovědnosti za škodu	55
5 NÁVRHY A DOPORUČENÍ ZMĚN POJISTNÉHO PORTFOLIA	58
5.1 Kritéria při výběru komerční pojišťovny.....	58
5.2 Výběr vhodného pojistného portfolia.....	62
5.2.1 Havarijní pojištění	63
5.2.2 Pojištění pro případ odcizení věci	64
5.2.3 Pojištění movitého a nemovitého majetku.....	66
5.2.4 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace	69

5.3	Srovnání komerčních pojišťoven	72
5.4	Doporučení vhodného pojistného portfolia	77
ZÁVĚR		79
Použitá literatura		81
Přílohy.....		83

ÚVOD

Každý jedinec je při své činnosti ovlivňován neočekávanými událostmi, které nejen pozitivně, ale i negativně ovlivňují výsledek jeho snažení. Tento princip platí pro všechny sféry lidské činnosti, ekonomickou nevyjímaje. Proto by si každý podnikatel či manažer měl uvědomit, že kromě obchodních rozhodnutí a rizik s nimi spojených je důležité zaměřit svou pozornost i na majetek organizace. Ten je totiž také ohrožován negativními riziky, a proto je žádoucí starat se o udržení jeho hodnoty

Proto jsem si zvolil výše uvedené téma diplomové práce, neboť mě oblast pojišťovnictví velmi zajímá a aktivně se v této oblasti pohybuji. Vybrané téma se mi zdálo jako velmi aktuální, protože snad všechny firmy na světě se kromě jiného snaží zjistit svá rizika, aby se proti nim mohli krýt. Podle mého názoru by tedy každý podnikatel měl rozpoznat rizika, která ho různým způsobem ohrožují a v neposlední řadě by měl vědět, jak tato rizika eliminovat nebo se chránit proti jejich následkům. Jednou z možností ochrany podnikatele před nepříznivými událostmi je pojištění u některé z komerčních pojišťoven. Pojišťovny tuto službu provádějí za úplatu, tj. ve formě pojistného. Pojistná ochrana nejen podnikatelů, ale i fyzických osob je velmi důležitá. O tomto tvrzení svědčí i fakt, že pojišťovny ročně přijímají miliony, dokonce i miliardy korun za předepsané pojistné.

Je mnoho organizací, které teprve začínají podnikat a peníze na pojistné nemají, proto služby komerčních pojišťoven nevyužívají. Mnozí z nich si ani neuvědomují rizika, která z jejich podnikání vyplývají, že nejsou kryti proti událostem, které by pro ně mohly představovat nemalé finanční problémy. Jsou ale i tací, kteří se ihned po vyřešení nepříznivé situace pojišťují a tudíž alespoň svá největší rizika přenášejí na komerční pojišťovny.

V obecném slova smyslu se návrhem portfolia rozumí určité schéma (projekt, směr) postupu, které naznačuje, jak lze za daných podmínek dosáhnout vytyčených cílů organizace i když nastane neočekávaná událost. Je to přehled možných kroků a činností, které jsou přijímány „s vědomím“ částečné neznalosti všech budoucích podmínek,

okolností a souvislostí, kdy nejsou poznány všechny přípustné alternativy a nelze přesně označit jednotlivé výhody a nevýhody pro potřeby budoucího rozhodování. Konečným účelem návrhu pojistného portfolia je dospět do stavu, kdy organizace nepokrývá veškerá možná rizika, protože to není možné, ale pokrýt maximální oblast výskytu rizika. Vytvořit model či stav, který za nastavených podmínek, dokáže uspokojit potřeby organizace.

Z důvodu naplnění mé diplomové práce, týkající se oblasti vytvoření návrhu pojistného portfolia, se samozřejmě portfolio bude zaměřovat na dosažení perspektivních cílů organizace v rámci celého podnikatelského záměru. Portfolio charakterizuje a ukazuje směr, který bude organizace sledovat v určitém časovém období a který povede ke splnění cílů společnosti a věnování se další podnikatelské činnosti. Na obecné úrovni lze konstatovat, že návrh pojistného portfolia musí respektovat základní zásady a potřeby společnosti a musí vycházet z původní myšlenky, která dává důvod vzniku.

Znamená to uvědomělou orientaci na trh, pokrýt potřeby podniku při vzniku události, která by byla pro organizaci likvidační, za danou konkrétní cenu, která je pro organizaci přijatelná.

Pojistné portfolio je plně soustředěno na danou konkrétní organizaci pro řešení jejích potřeb a přání. Nelze jeho využití přenášet globálně na jiné společnosti. Dokonce ani společnosti ve stejném oboru nemohou mít stejná pojistná portfolia. Neboť pro každou organizaci jsou daná jiná rizika a také každý vedoucí pracovník organizace, či celý management mají jiný náhled na posuzování rizik a z toho vyplývající konkrétní portfolio. Proto každá organizace, či každý jedinec by měl mít portfolio tzv. „střížené na míru“ aby plně pokrylo jejich požadavky při nastalé události, jenž se nedá ovlivnit lidskou činností ani vůlí.

1 CÍLE PRÁCE, VYMEZENÍ PROBLÉMU A METODY ZPRACOVÁNÍ

Stěžejním cílem této diplomové práce je na základě mých teoretických poznatků a za pomoci informací získaných z interních zdrojů organizace, navrhnout nejvhodnější pojistné portfolio pro organizaci P.T.I.C. a.s. tím, že analyzuji možná rizika nejvíce ovlivňující podnikání organizace a zjistit, která z nich je vhodné eliminovat pomocí pojištění a která jiným způsobem. Tento cíl bude dále rozpracován do dílčích cílů.

Výsledek mé práce a její hlavní cíl, by měl zajistit výše uvedené organizaci větší rozhodovací a motivační způsob jak vybrat optimální portfolio.

Pro zpracování mé diplomové práce jsem získal informace a data z odborné literatury, internetu, osobních kontaktů, osobního pozorování a rozhovorů s vedoucími pracovníky organizace.

Odborná literatura byla využita v teoretické části této diplomové práce. Data, která uvádím v následujících kapitolách této práce jsem získal z internetu a osobních rozhovorů s vedoucími pracovníky organizace P.T.I.C. a.s. a osobního pozorování.

Neméně důležité pro vytvoření této práce je také úzké působení na finančních trzích, díky kterému jsem získal přístup k programům, výpočtovým softwarům a interním informacím jednotlivých komerčních pojišťoven. Díky kontaktům v těchto společnostech jsem mohl tuto složitou úlohu řešit z lepšího výchozího místa, než kdybych se zajímal o informace pouze jako laik.

Teoretickým přínosem této práce budou získané informace v daného oboru. Tato práce bude výchozím bodem pro další výzkum a v neposlední řadě bude sloužit k rozšíření literatury z dané problematiky. Praktickým přínosem bude využití této diplomové práce k lepšímu rozhodování organizace P.T.I.C. a.s., o současných a také o budoucích podnikatelských aktivitách. Lepší prezentace ke svým obchodním partnerům a také pro

dosažení budoucích lepších podnikatelských výsledků, neboť budou mít tzv.: „kryté záda“.

Organizace P.T.I.C. a.s., vznikla v roce 2007 s podnikatelským záměrem nákupu nemovitostí za účelem pronájmu těchto prostor a realitní činnost. Hned po vzniku hodlala zakoupit v Praze nemovitost za 42 000 000 Kč. Nemovitost hodlala financovat z bankovních zdrojů a z vlastních zdrojů. Nemovitost byla sice krytá pojistnou smlouvou minulého vlastníka, ale po posouzení byly tyto parametry nedostatečné jak pro potřeby společnosti, tak pro banku, která poskytovala úvěr na financování této nemovitosti. Společnost by nemohla stejně v pojistné smlouvě pokračovat, neboť změnou vlastníka zaniká také pojištění nemovitosti. Dále společnost vlastní 2 automobily, movitý majetek na vybavení obchodních i pronajímaných prostor, IT techniku. Pro společnost pracuje 7 zaměstnanců na hlavní pracovní úvazek. Plánem společnosti je nakupovat více nemovitostí v různých lokalitách. Proto je potřeba vytvořit optimální portfolio na zajištění společnosti, jelikož veškeré příjmy společnosti plynou z pronajímání nemovitostí a jakékoliv znemožnění pronajímání by pro společnost znamenalo existenční problémy. Společnost je si také vědoma potřebnosti automobilů v rámci podnikání a využitost automobilů je vysoká. Zaměstnanci jsou pro společnost také velice důležitým zdrojem, kde společnost vytvořila velice schopný a samostatný team. Proto chce také využít veškerých výhod pro zaměstnance, které umožňuje současná právní úprava a jsou využívány organizacemi poměrně v malém měřítku.

Mezi překážky, které vznikly při zpracování této diplomové práce bych zařadil:

- majitel společnosti P.T.I.C. a.s. není fyzická osoba, ale osoba právnická a majitel této právnické osoby nemá přehled o situaci na našem trhu a v oblasti tvorby portfolio.
- předseda představenstva společnosti P.T.I.C. a.s. též nemá dostatečný přehled v oblasti optimální tvorby portfolio s ohledem na možná rizika, tudíž bylo problematické získat přesné informace ohledně představ, co by tato práce měla obnášet

- vedení společnosti neví jaké má postavení na trhu a mezi konkurencí a z důvodu nedávného vzniku také nemá zkušenosti a kontakty mezi komerčními pojišťovnami

Práce je rozčleněna do šesti částí, které jsou dále členěny na kapitoly a subkapitoly.

Za pomoci kvalitativních a kvantitativních metod zhodnotím všechna rizika organizace. U těch rizik, které budu krýt pojištěním, stanovím vhodné pojistné produkty. Dalším krokem bude výběr vhodných komerčních pojišťoven, na něž se obrátím s těmi riziky, na které budu chtít zpracovat nabídku pojištění pro organizaci. Na základě těchto nabídek vyhodnotím pomocí scoring modelu tu nejlepší, a to nejenom z finančního hlediska, ale i na základě dalších kritérií.

Vybrané pojistné portfolio předložím představenstvu společnosti P.T.I.C. a.s. jako výsledek mé diplomové práce, podle kterého se mohou rozhodnout, jak budou v pojištění organizace dále postupovat.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Každá podnikatelská i nepodnikatelská lidská činnost je neustále ohrožována různými nebezpečími, které svými projevy působí více negativně než pozitivně na její zdravý vývoj. Vznikají nahodilé události, které představují možnost ztráty, zejména ztráty majtkové, ale i poškození zdraví nebo ztráty života. Jsou ztráty, které se dají částečně či úplně nahradit, ale existují i takové, které nahradit nelze.

2.1 Riziko a jeho pojištění

Riziko lze považovat za klíčový pojem v oblasti pojišťovnictví. Uvědomění si jeho významu a role je však důležité i v každodenním životě běžného člověka, podnikatele či manažera firmy. Pojištění ve smyslu finanční ochrany pro případ realizace rizik můžeme považovat za jeden z nástrojů řízení podniku, které je v dnešní rozvinuté tržní ekonomice nanejvýš žádoucí a někdy i nevyhnutelné. Tato kapitola je zaměřena na seznámení s pojmem riziko, představení klíčových druhů rizik, vlastní identifikace a sestavení následného pojistného portfolia.

V souvislosti s těmito nejistými jevy a nedokonalostmi společnosti se v ekonomii a v dalších vědách užívá pojem riziko, který je spojen s nejednoznačností výsledků ekonomických jevů a procesů. Riziko je nejistota, která se dá měřit (počtem pravděpodobnosti), na rozdíl od tzv. pravé nejistoty, která není měřitelná.[1]

Pojem pochází z arabského slova risk a původně toto slovo označovalo jak nepříznivou, tak i příznivou událost v životě člověka.. Z počátku se pojem riziko používal v oblasti pojištění, ale s rozvojem společnosti se rozšířil i do mnoha jiných vědních oborů. Riziko znamená jak nejistotu, pokud jde o budoucnost, tak to, že by nás výsledek mohl přivést do horší situace, než v jaké se momentálně nacházíme.[2] Je chápáno jako možnost, že s určitou pravděpodobností dojde k události, která se liší od předpokládaného stavu či vývoje. Později se jeho používání omezilo jen na nepříznivé události.

Znamená to, že existuje předpoklad vzniku události, a způsobu jak k ní dojde. Výsledek nemusí být příznivý a tedy ne takový, jaký bychom původně očekávali.

Slovo riziko obsahuje v sobě pochybnost o budoucnosti, ale také fakt, že výsledek nás může dostat do horší situace než v jaké se momentálně nacházíme. Všechna rizika nemohou nastat se stejnou pravděpodobností.

Z hlediska problematiky řízení podnikatelských rizik bude užitečné vycházet z chápání rizika jako možnosti, že s určitou pravděpodobností dojde k události, jež se liší od předpokládaného stavu či vývoje.

Riziko nelze jednoznačně vyjádřit pouze jednou definicí, riziko může být definováno např. i následovně:

- pravděpodobnost či možnost vzniku ztráty, obecně nezdaru,
- odchýlení skutečných a očekávaných výsledků,
- pravděpodobnost jakéhokoliv výsledku, odlišného od výsledku očekávaného,
- nebezpečí negativní odchylky od cíle,
- možnost vzniku ztráty nebo zisku. [6]

S rizikem jsou tedy těsně spjaty dva pojmy, a to pojem neurčitého výsledku, o němž se implicitně uvažuje ve všech definicích rizika: výsledek musí být nejistý a alespoň jeden z možných výsledků je nežádoucí. V obecném slova smyslu může jít o ztrátu, kdy jistá část majetku jednotlivce je ztracena. [6]

2.2 Klasifikace rizik

Každý z podnikatelských subjektů je vystaven mnoha rizikům, které souvisejí s jeho podnikatelskou činností. Proto by se měl každý podnikatel zajímat alespoň o to, jaká rizika vlastně existují, aby mohl snáze identifikovat ta, která se týkají jeho vlastní organizace a potom s nimi dále pracovat. Velmi důležité je také vědět, která z rizik jsou pojistitelná a která ne.

Podle literatury [4] můžeme klasifikovat rizika například takto:

- riziko pojistitelné a nepojistitelné,
- riziko interní a externí,
- riziko skutečné (čisté) a riziko spekulativní,
- riziko systematické a nesystematické,
- riziko objektivní a subjektivní a riziko kombinované,
- riziko komplexní a riziko elementární,
- riziko teritoriální a riziko komerční,
- riziko tržně zajistitelné a riziko tržně nezajistitelné
- riziko ovlivnitelné a neovlivnitelné. [9]

V některých literaturách se objevují i jiné, podobné klasifikace rizik. Mají však stejný základ a rozcházejí se většinou jenom v názvosloví. V následujícím textu podrobněji rozepíši rizika, které se mi pro další analýzu zdají nejvhodnější.

Riziko pojistitelné a riziko nepojistitelné

Prvotní hledisko, které je důležité ve vztahu k pojištění je okolnost, zda se jedná o riziko pojistitelné či nepojistitelné. Komerční pojišťovny pojišťují pouze ta rizika, při kterých existuje možnost stanovení pravděpodobnosti škody a její ocenění rizikového vyrovnání v rámci dostatečně velkého pojistného kmene či rizikového společenství. Takovéto riziko se nazývá pojistitelné riziko. Za nepojistitelné riziko označujeme riziko které tyto předpoklady nesplňuje.

Rizika lze vymezovat pomocí určité hodnoty pravděpodobnosti, avšak jejich velikost je relativní pojem. Jestliže občan nebo firma subjektivně ocení svá rizika jako převyšující jeho ekonomické možnosti, rozhodne se pro pojištění a tak vznikne zájem o pojištění a pojišťování.

Pojistitelné riziko musí splňovat následující kritéria:

- Kritérium identifikovatelnosti – jednoznačné určení příčiny událostí, jejímž výsledkem byla ztráta, krytá pojištěním. V pojistné smlouvě musí být jednoznačně charakterizované každé riziko a pojistná událost.

- Vyčíslitelnosti – pokud by nebylo možné vyčíslit ztráty, potom se vlastní pojištění nemůže po ekonomické stránce realizovat a nemá smysl. Na vyčíslení některých druhů ztrát si pojišťovna stanoví samostatná pravidla a tabulky, podle nichž bude ztrátu oceňovat.
- Ekonomické přijatelnosti rizika - pojišťovna přijme do pojištění jen takové riziko, jež jí nepřinese ztrátu, tzn. je ekonomicky vyrovnané. Takové riziko musí být dobře plošně a časově rozložené.
- Nahodilosti projevu rizika – toto kritérium spočívá v tom, že není jisté, zda riziko nastane či nikoliv. Pokud by tato jistota byla, potom je spíše možné krýt ztráty jiným způsobem než pojištěním. Výjimka nastává pouze u životního pojištění, kdy je jisté, že k pojistnému plnění určitě dojde, jen není jasné kdy (např. v případě smrti nebo dožití).

Riziko, které tyto podmínky nesplňuje, je nepojistitelné riziko. Každá komerční pojišťovna zveřejňuje, která rizika pojistí a která ne. [2,10]

Riziko vnější a vnitřní

Schopnost podniků minimalizovat škody, které mají rizika za následek, je dána i mírou ovlivnitelnosti konkrétního rizika. Ta je dána mimo jiné i tím, zda je podnik vystaven internímu i externímu riziku.

Interní rizika se projevují uvnitř organizace a podnikatel je schopen je do určité míry i ovlivňovat a řídit. Příkladem může být velikost či finanční síla organizace, zaměstnanci, výrobky, výrobní procesy. Jednotlivé faktory interních rizik jsou ve vzájemné interakci a vytvářejí celkové vnitřní riziko.

Externí rizika jsou faktory prostředí, ve kterém je organizace nucena fungovat, a které jsou mimo přímé kontroly a řízení podniku. Jedná se zejména o úrokové míry, změny devizových kurzů, obchodní podmínky, daně, legislativa, konkurence, ochrana životního prostředí, bezpečnostní či politická situace.

Klasifikace rizik dle velikosti

Tato klasifikace je pro všechny podnikatelské subjekty velmi důležitá, jelikož na jejím základě se zjistí, která rizika je mohou nejvíce a nejčastěji ohrožovat a která pro ně mohou být z hlediska finančního nejdražší.

Rizika podle velikosti je možné klasifikovat na základě závažnosti a četnosti, (je přiděleno bodové ohodnocení na stupnici od 1 do 5). Závažnost může být charakterizována například velikostí nákladů na škodní událost. [4]

Kriteria, podle kterých subjekty rozdělují rizika do skupin, jsou následující:

- náklady na překonání škodní události,
- vliv na celkové náklady,
- čerpání rezerv nebo jiných zdrojů pro krytí škody,
- ovlivnění výrobního procesu negativní událostí.

Tabulka 2-1 Klasifikace rizika podle velikosti

Č e t n o s t	5	S	V	Z	Z	K
	4	M	S	V	Z	K
	3	M	S	V	Z	Z+K
	2	M	S	V	Z	Z+K
	1	M	S	V	Z	Z
		1	2	3	4	5
		Závažnost				

Zdroj: Martinovičová: Pojištění podnikatelských subjektů , 2007

Klasifikaci rizik dle tabulky 2-1 Klasifikace rizik dle velikosti vysvětluje tato legenda pásem:

M – minimální riziko (tj. zanedbatelné poškození stroje, krátké zdržení materiálu, ...),
S – malé riziko (představuje nízké náklady na překonání vzniklých škod, jejich vyrovnaní vyžaduje čerpání rezervy jen v malém rozsahu),

- V – střední riziko (citelné náklady na odstranění škod, celkový rozsah škody zpomalí výrobní proces, výška nákladů může výrazně ovlivnit celkové náklady podnikatelského subjektu, je nutné čerpat finanční rezervy),
- Z – velké riziko (vysoké poškození hmotných a jiných hodnot podnikatelského subjektu, odstranění škod je možné čerpáním velké části finančních a hmotných rezerv, případně jiných forem financování, rozsah škod může vést k dlouhodobému ohrožení hospodářského procesu),
- K – katastrofální riziko (tj. náklady na překonání jsou mimořádně velké a je nutné čerpat rezervy či úvěr. Takovéto riziko je prakticky nepojistitelné. (3)

Čím je četnost událostí a závažnost rizik vyšší, tím je i pojistitelný zájem vyšší a naopak. Vztah závažnosti a četnosti rizika k jeho pojistitelnosti zobrazuje obrázek 1-1.

Obrázek 1-1 Vztah závažnosti a četnosti rizika k jeho pojistitelnosti

Č e t n o s t	5	Samopojištění		Z	Z	Nerealizovat, činnost je vysoce riziková	
	4	M	S	Kombinace samopojištění a pojištění			Z
	3	M	S			Z	Z+K
	2	Není nutné pojistit		S	V	Z	Z+K
	1			S	V	Pojištění	Z
		1	2	3	4	5	
		Závažnost					

Zdroj: Čejková, Martinovičová: Pojišťovnictví, 2003

Pokud rizika spadají do katastrofálního pásma (označeno oranžově) nebo velmi nepříznivého klasifikačního pásma spočívají opatření k omezení rizika ve stanovení postupů pro případ nepředvídatelných událostí a na řízení krizových situací. Jedná se o poslední opatření, která dovolují subjektu zvládnout katastrofu a snížit její dopad v případě, že zavedená opatření selhala.

Jde o rizika s vysokou četností a vysokou závažností, což vede k možnosti jejich plánování na straně jedné a na straně druhé vytváří nevyhnutelnost výrazněji se zabývat otázkou prevence. Komerční pojišťovny v tomto případě postupují velmi opatrně a pojištění sjednávají jen za vysoké pojistné nebo pojištění nesjednávají vůbec.

V neposlední řadě tato rizika vytvářejí ekonomickou nevyrovnanost pojištění a jsou pro komerční pojišťovnu ekonomicky neúnosná.

Ve středním pásmu (světle oranžová), které často přesahuje do okolních klasifikačních pásem, leží většina rizik, se kterými se může podnikatel potkat. Horní část středního pásma představuje rizika s vysokou četností jejich vzniku a jde tedy o rizika plánovatelná, na něž je možné vytvořit si vlastní zdroje. Tato rizika nesplňují základní podmínku pojistitelnosti. Střední část středního pásma představuje rizika se střední hodnotou četnosti a závažnosti ztrát. To předurčuje využití kombinaci samopojištění a pojištění, přičemž postupně střední pásmo přechází ve spodní části do pojištění.

Dolní pásmo mírných a malých rizik (žlutá) ukazuje nízkou úroveň vystavení riziku. V těchto případech bývají nejefektivnější školení, motivace a praktické kroky, protože nemají investiční charakter a vyžadují jen čas a angažování pracovníků. Pojištění je zde vlastně nepotřebné.

Malá četnost a malá závažnost vytváří předpoklady pro to, aby podnikatel snášel případné ztráty sám bez toho, aby to ohrozilo jeho hospodářskou situaci. [4]

2.3 Řízení rizika podnikatelských subjektů

Vývoj v ekonomice nutí všechny účastníky výměnných vztahů (podnikatele, občany, banky a komerční pojišťovny) k důslednému seznamování se s riziky a tak k vytváření určitých možností předejít jejich realizaci nebo alespoň omezit jejich dopad. Na celém světě se tedy v ekonomice vyskytují snahy o řízení rizika, všeobecně nazývané risk management.

Risk management spočívá v soustavné analýze ekonomické činnosti z hlediska zřetelných, potenciálních i skrytých rizik. Risk management v sobě zahrnuje řadu činností, které vedou k minimalizaci ztrát v důsledku existence a možné realizace rizika.

Řízení rizik je tedy proces, při němž se subjekt řízení snaží zamezit působení již existujících i budoucích rizik a navrhuje řešení, která pomáhají eliminovat účinek nežádoucích vlivů a naopak umožňují využít příležitosti působení pozitivních vlivů.

Součástí procesu řízení rizik je rozhodovací proces, vycházející z analýzy rizika. Po zvážení dalších faktorů, zejména ekonomických, technických, ale i sociálních a politických, management pro řízení rizik vyvíjí, analyzuje a srovnává možný preventivní a regulační opatření. Posléze z nich vybere ta, která existující riziko minimalizují. Jako součást řízení rizika bývá chápáno i šíření informací o riziku a vnímání rizika.

Cílem risk managementu je dosažení bezpečné činnosti při co nejnižších nákladech na zajištění této bezpečnosti.

Kritickou fází procesu řízení rizik je výběr optimálního řešení. Začíná určením úrovně rizika, postupuje přes hodnocení ekonomických nákladů variantních řešení pro snížení rizika a jejich ekonomických přínosů. Pokračuje zhodnocením dopadů a přínosů a analýzou možných důsledků z přijatého rozhodnutí na subjekt a jeho okolí. Posléze následuje rozhodnutí o realizaci opatření na snížení rizika, respektive rozhodnutí o jeho dalším sledování v případě vysokého stupně nejistot, spojených se stávajícím stupněm poznání a tím nemožnosti snížit riziko ve fázi tvorby rozhodnutí.

Finálním výsledkem každé etapy řízení rizika je rozhodnutí. Většinou je výstupem více variant řešení. Nepřijatelná úroveň rizika vyžaduje zastavení probíhajícího procesu a přijetí opatření na snížení rizika. Je-li riziko přijatelné a přitom nikoliv bezvýznamné a potenciál zisku je značný, následuje obvykle vypracování plánu preventivních opatření z účelem jeho redukce.

Pro zbytková rizika, která nelze protiopatřeními efektivně snížit, se zpracovávají kritické plány. Velký důraz je třeba klást na maximální využití fáze redukce rizika a jeho eliminace tak, aby se havarijní plány a scénáře vypracovávaly opravdu jen pro zbylá rizika. Hledáním obecně platných preventivních opatření pro významné snížení

pravděpodobnosti vzniku krizí a omezení jejich případných následků se také zabývá nouzové, resp. krizové plánování jako základní součást krizového řízení. [4, 6, 11]

Ve své obecné podobě tedy risk management představuje řadu činností, které lze rozdělit do určitých fází. Řízení rizika se podle literatury [2] rozděluje do 4 fází:

1. fáze: Identifikace rizikových faktorů a stanovení jejich významnosti
2. fáze: Stanovení rizika firemních aktivit, resp. podnikatelských projektů
3. fáze: Příprava a realizace opatření ke snížení rizika (Zvládání rizika)
4. fáze: Operativní řízení rizika

Ad 1) Identifikace rizikových faktorů a stanovení jejich významnosti

Náplní této fáze je rozpoznání všech rizikových faktorů podniku. Rizikových faktorů však obvykle existuje značný počet, přičemž některé z nich mohou mít na hospodářské výsledky podniku pouze zanedbatelný vliv. Vzhledem k tomu je důležité posoudit významnost rizikových faktorů, což umožní snížit počet těchto faktorů na relativně malý počet, kterým se věnuje v dalších fázích risk managementu zvýšená pozornost. Je důležité identifikovat interní rizika a také externí rizika. [2]

Ad 2) Stanovení rizika firemních aktivit, resp. podnikatelských projektů

Stanovení rizika dosavadní podnikatelské činnosti firmy, resp. nových projektů, kterými firma rozšiřuje své podnikatelské aktivity, je obtížnou záležitostí. Určitým pomocníkem zde mohou být některé nástroje rizikového rozhodování, resp. manažerské rozhodovací analýzy, které tvoří pravděpodobnostní stromy, rozhodovací matice a simulace.

Realizace rizika je tedy nastání události, která ohrožují daný ekonomický subjekt a vede ke vzniku škody.

V pojišťovací praxi je pojem riziko užíván v trojím slova smyslu:

- předmět ohrožovaný nahodilým nebezpečím (například budova, dopravní prostředek, strojní zařízení),
- událost způsobující škodu, tedy zdroj rizika (např. požár, havárie, úraz) – nejčastější způsob chápání pojmu riziko,

- pravděpodobnost vzniku náhodné události s negativními dopady.

Velikost rizika ovlivňují dvě charakteristiky, tj. četnost a závažnost. Četnost je tedy četnost výskytu a závažnost je velikost škody spojená s realizací rizika. Existuje několik možností vzájemných vztahů těchto dvou charakteristik:

- nízká četnost a nízká závažnost rizika – riziko se realizuje zřídka a při realizaci vznikají malé škody,
- vysoká četnost a nízká závažnost rizika – u daného rizika dochází k časté realizaci, ale s malými důsledky, škodami v důsledku realizace rizika,
- nízká četnost a vysoká závažnost rizika – riziko se realizuje zřídka, ale realizace znamená vysokou škodu,
- vysoká četnost a vysoká závažnost rizika – riziko se realizuje často a navíc jeho realizace je spojena s velkými škodami. (6)

Ad 3) Příprava a realizace opatření ke snížení rizika

Základními cíli ke snižování rizika jsou opatření ke snižování rizika či zvládání rizika a lze je rozčlenit podle jejich povahy do dvou základních skupin, a to:

- na opatření preventivní, tj. na odstranění, resp. eliminaci příčin vzniku rizika, kam se řadí ty činnosti, jejichž cílem je působení na vlastní příčiny vzniku rizika, aby se:
 - snížila pravděpodobnost výskytu rizikových situací s nepříznivými důsledky pro zdar podnikatelského projektu, resp. aby se eliminovaly rizikové situace se zvláště nepříznivými efekty,
 - snížila velikost nepříznivých efektů,
 - tyto způsoby snižování rizika podniku se soustřeďují na určitou prevenci rizika.
- na opatření následná, tj. na snížení nepříznivých důsledků rizika, kde se jedná o činnosti, které se soustřeďují na snižování nepříznivých důsledků výskytu určitých rizikových situací. Jedná se o to, aby se účinky vzniku rizika na podnik snížily na určitou ekonomicky přijatelnou míru. Tyto činnosti a postupy mají někdy charakter určitých nápravných opatření. (3)

Mezi základní opatření ke snížení rizika patří diversifikace, zvýšení flexibility, dělení rizika, transfer rizika atd. Překonání pro podnik nepříznivých situací – ohrožení, poruch, krizí až katastrof však také znamená vynaložení finančních prostředků. Získání finančních prostředků je samozřejmě možné z vlastních zdrojů nebo z cizích zdrojů.

U rizik, kterým nelze předejít strategickými nebo fyzickými opatřeními, se v rámci risk managementu uvažuje o finanční eliminaci rizika.

Finanční krytí rizika podniku představuje vytvoření finančních zdrojů, které se použijí na odstranění ztrát způsobených neočekávanou událostí konkrétního rizika. Zde má ekonomický subjekt možnost:

- krytí rizik z vlastních zdrojů:
 - z běžných příjmů – o tomto způsobu krytí se uvažuje u rizik, jejichž realizace se více či méně opakuje a u rizik, jejichž realizace znamená z hlediska velikosti malé ztráty,
 - samopojištění – vytváření vlastních rezerv na krytí rizika (popřípadě vytváření vlastních pojišťoven, které kryjí pouze rizika daného podniku, tzv. kaptivních pojišťoven),
- přenesení rizika na specializovanou instituci zabývající se pojistnou ochranou – využití pojištění.[2,5,11]

Předcházet rizikům lze pomocí:

- strategických opatření (změna systému práce, smluvní vyloučení odpovědnosti, používání bezpečnějších technologií, materiálů, zastavení výrobní linky, pokud je riziko příliš velké),
- fyzických opatření (zavedení zařízení na ochranu proti riziku – protipožární zabezpečení, bezpečnostní zámky, ochranné pomůcky).

Ad 4) Operativní řízení rizika

Operativní řízení rizika představuje určitou závěrečnou fázi managementu rizika. Jádrem je především systematické sledování významných externích a interních faktorů,

které by mohly svým nepříznivým vývojem ohrozit podnikatelskou úspěšnost organizace. [2]

Prvním krokem procesu **snižování rizik** je jejich **analýza**. Ta je obvykle chápána jako proces definování hrozeb, pravděpodobnosti jejich uskutečnění a dopad na aktiva, tedy stanovení rizik a jejich závažnosti.

Analýza rizik zahrnuje:

- **identifikaci aktiv** – vymezení posuzovaného subjektu a popis aktiv, které vlastní,
- **stanovení hodnoty aktiv** – určení hodnoty aktiv a jejich význam pro podnik, ohodnocení možného dopadu ztráty, změny či poškození na existenci či chování subjektu,
- **identifikaci hrozeb a slabin** – určení druhu událostí akcí, které mohou ovlivnit negativně hodnotu aktiv, určení slabých míst subjektu, které mohou umožnit působení hrozeb,
- **stanovení závažnosti hrozeb a míry zranitelnosti** – jedná se o určení pravděpodobnosti výskytu hrozby a míry zranitelnosti subjektu vůči dané hrozbě. [6]

Hodnocení rizika znamená neustále zvažovat:

- a) poškození aktiv, které mohou být způsobeny naplněním hrozeb, přičemž je nutné vzít v úvahu veškeré potenciální důsledky,
- b) reálné pravděpodobnosti výskytu takových rizik z pohledu převažujících hrozeb, zranitelnosti a aktuálně implementovaných opatření. [6]

Výsledky hodnocení rizik pomohou určit odpovídající kroky vedení podniku i priority pro zvládání rizik a pro realizaci opatření určených k zamezení jejich výskytu. Je možné, že proces hodnocení rizik a stanovení opatření se budou několikrát opakovat, aby byly pokryty různé části subjektu, nebo jednotlivých činností. V každém případě je nutné stanovit si úroveň, na kterou chceme rizika minimalizovat.

Pro správné pochopení vztahů v analýze rizik je důležité úspěšné provedení analýzy. Základní pojmy, které jsou důležité pro analýzu rizik

- a) Aktivum – aktiva se dělí na hmotná (např. nemovitosti, cenné papíry, peníze apod.) a nehmotná (např. informace, předměty průmyslového a autorského práva, kvalita personálu apod.). Aktivem může být sám subjekt, neboť hrozba může působit na celou jeho existenci.
- b) Protiopatření – je postup, proces, procedura, technický prostředek nebo cokoliv, co bylo speciálně navrženo pro zmírnění působení hrozby (její eliminaci), snížení zranitelnosti nebo dopadu hrozby.
- c) Hrozba – je síla, událost, aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu. Hrozbou může být např. požár, přírodní katastrofa, krádež zařízení, získání přístupu k informacím neoprávněnou osobou, růst kursu české koruny vzhledem k jiné měně apod. Škoda, kterou způsobí hrozba při jednom působení na určité aktivum, se nazývá dopad hrozby. Základní charakteristikou hrozby je její úroveň. Úroveň hrozby se hodnotí podle její nebezpečnosti, přístupu a motivace.
- d) Zranitelnost – znamená nedostatek, slabinu nebo stav analyzovaného aktiva (popř. subjektu nebo jeho části), které může hrozba využít pro uplatnění svého nežádoucího vlivu. Zranitelnost vznikne tam, kde dochází k interakci mezi hrozbou a aktivem. Základní charakteristikou zranitelnosti je její úroveň.

Úroveň zranitelnosti aktiva se hodnotí podle následujících faktorů:

- citlivost – náchylnost aktiva být poškozeno danou hrozbou,
- kritičnost – důležitost aktiva pro analyzovaný subjekt. [7]

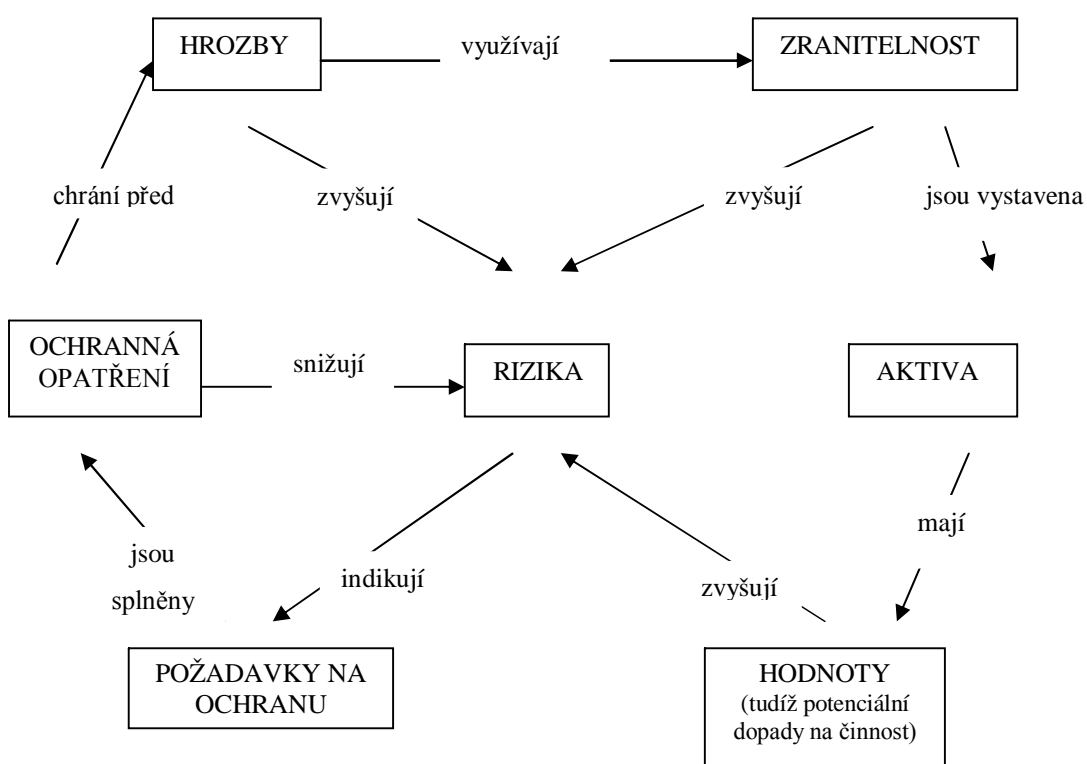
Mechanismus uplatnění rizika probíhá následujícím způsobem:

- a) hrozba využije zranitelnosti, překoná protiopatření a působí na aktivum, kde způsobí škodu (dopad),
- b) aktivum svou hodnotou motivuje útočníka k aktivaci hrozby. Vůči působení hrozby se aktivum vyznačuje určitou zranitelností. Aktivum je zároveň chráněno protiopatřeními před hrozbami,

- c) protiopatření chrání aktiva, detekuje hrozby a zmírňuje nebo zcela zabraňuje jejich působení na aktiva. Protiopatření zároveň odrazují od aktivování hrozeb,
- d) hrozba působí jednak na aktivum nebo na protiopatření, s cílem získat přístup k aktivu. Aby mohla hrozba působit, musí být aktivována. Pro svou aktivaci vyžaduje zdroje (vytvoření podmínek pro její působení). [7]

Vztahy při řízení rizik zachycuje nejlépe následující obrázek.

Obrázek 2-2 Vztahy při řízení rizik

Zdroj: Smejkal, Rais, Řízení rizik

2.4 Měření rizika

Intuice napovídá, že riziko je v určitých situacích větší, než v situacích jiných. Výše vyplývá z hodnoty aktiva, úrovně hrozby a zranitelnosti aktiva.

Zdalo by se, že nejběžněji přijímaný výklad pojmu „stupeň rizika“ je vztažen k pravděpodobnosti jeho výskytu. Intuitivně považujeme jevy s vysokou pravděpodobností ztráty za „rizikovější“ než ty, kde je pravděpodobnost výskytu nízká. Toto intuitivní pojetí stupně rizika souhlasí s pojetím definice rizika.

Je-li riziko definováno jako možnost nepříznivé odchylky od žádoucího výsledku, který jsme očekávali nebo jsme v něj doufali, je stupeň rizika měřen pravděpodobností této nepříznivé odchylky. Jednotlivec doufá, že ke ztrátě nedojde, takže pravděpodobnost odchylky od toho, v co doufáme, se mění přímo s pravděpodobností, že dojde ke ztrátě. V případě jednotlivce měříme tedy riziko podle pravděpodobnosti nepříznivé odchylky od výsledku, v nějž doufáme. Čím vyšší je pravděpodobnost, že k nepříznivé události dojde, tím větší je pravděpodobnost odchylky od výsledku, v nějž doufáme, a tím větší je tedy riziko.

V případě velkého počtu jednotek vystavených riziku lze provést odhady ohledně pravděpodobnosti výskytu daného počtu ztrát. Na základě těchto odhadů je možné formulovat prognózu. Očekáváním zde je, že se vyskytne předpovídané množství ztrát. V případě hromadných ohrožení není stupněm rizika pravděpodobnost jednotlivého výskytu ztráty, je to pravděpodobnost nějakého výsledku, který bude odlišný od výsledku předpovídaného nebo očekávaného.

Pojišťovací společnosti předpovídají ztráty, jejichž výskyt je předpokládán, a na základě tohoto předpokladu účtují pojistné. Pro pojišťovací společnost spočívá tedy riziko v tom, že její odhad nebude přesný. Proto pojišťovací společnosti vytvářejí prognózy nejenom s ohledem na počet subjektů, kterým se něco stane, ale také odhadují rozsah chyb. Příležitostně se používají pojmy více rizika a méně rizika. Tyto pojmy označují měřítko možné ztráty. [1,9]

Existují modelové nástroje, kterými lze podpořit a zkvalitnit přípravu podnikatelských projektů v oblasti řízení rizik. K těmto nástrojům patří především pravděpodobnostní a rozhodovací stromy, počítačové simulace a metody tvorby portfolia podnikatelských subjektů.

Pravděpodobnostní stromy umožňují číselně vyjádřit riziko podnikatelského projektu. Rozhodovací stromy mohou sloužit jako nástroj, pomocí kterého lze zobrazit faktory rizika, jejich vliv na hospodářské výsledky projektu a možná opatření, jimiž zpracovatel projektu reaguje na výskyt rizikových faktorů. [9]

Způsob vyjádření veličin, s nimiž se v analýze rizik pracuje, lze použít jako základní hledisko pro rozdělení těchto metod. Existují přitom dva základní přístupy k jejímu řešení:

- kvantitativní metody vyjádření veličin analýzy rizik,
- kvalitativní metody vyjádření veličin analýzy rizik.

V analýze rizik se používá buď jeden u těchto dvou přístupů, nebo jejich kombinace. [9]

→ **Kvalitativní metody**

Vyznačují se tím, že rizika jsou vyjádřena v určitém rozsahu (například jsou obodována $<1 \text{ až } 10>$, nebo určena pravděpodobností $<0;1>$ či slovně $<\text{malé, střední, velké}>$). Úroveň je určována obvykle kvalifikovaným odhadem.

Kvalitativní metody jsou jednodušší a rychlejší, ale více subjektivní. Obvykle přináší problémy v oblasti zvládnutí rizik, při posuzování přijatelnosti finančních nákladů nutných k eliminaci hrozby, která může být kvalitativní metodou charakterizována třeba jako „velká až kritická“. Tím, že chybí jednoznačné finanční vyjádření, se kontrola efektivnosti nákladů znesnadňuje. [6, 9]

→ **Kvantitativní metody**

Tyto metody jsou založeny na matematickém výpočtu rizika z frekvence výskytu hrozby a jejího dopadu. Vyjadřují dopad obvykle ve finančních termínech jako tisíce

Kč. Nejčastěji je vyjádřeno riziko ve formě roční předpokládané ztráty, která je vyjádřena finanční částkou.

Kvantitativní metody jsou více exaktní než kvalitativní, jejich provedení sice vyžaduje více času a úsilí, poskytují však finanční vyjádření rizik, které je pro jejich zvládnutí výhodnější.

Nevýhodou kvantitativních metod je kromě jejich náročnosti na provedení a zpracování výsledků často vysoce formalizovaný postup, jenž může vést k tomu, že nebudou postihnuta specifika posuzovaného subjektu, která mohou vést k jeho vysoké zranitelnosti, a to z důvodů „zahlcení“ hodnotitele značným objemem formálně strukturovaných dat.

Pravděpodobně nejznámější kvantitativní metodou je metoda CRAMM. Jde o informační systém, který je používán spíše odborníky zabývajícími se bezpečností, nikoliv uživateli ze strany běžných subjektů.

Existují i další obecné metodiky pro kvantitativní analýzu rizik, jako:

- Metodika @RISK využívá k analýze rizik simulačních metod Monte Carlo. Jedná se o zpracování ve formě tabulek. Jedná se vlastně o kvantitativní metodu, která určuje pravděpodobnostní rozdělení hrozeb a rizik.
- Metodika RiskPAC slouží k automatizaci dotazníkových přístupů. Tento produkt zahrnuje techniky, které zpracovávají odpovědi na základě dotazníků a poskytují podklady pro vytvoření závěrů.
- RiskWatch je programový produkt, která poskytuje metodický soubor pro zjištění, simulaci a následnou změnu parametrů jednotlivých rizik systému. Jedná se o automatizaci zpracovávání výsledků, získaných na základě souborů otázek, strukturovaných podle definovaných bezpečnostních oblastí. [6,9]

2.5 Pojištění a jeho charakteristika

Původní myšlenka, filosofie a obsah pojištění byla pomoc v nouzi. Tento humánní obsah pojištění se v průběhu vývoje pojištění často opomíná a vytrácí.

Existuje mnoho definic, jak můžeme chápat pojištění:

- pojištění můžeme chápat jako finanční kategorii, znamenající vztahy tvorby, rozdělování a užití pojistných rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí. Z právního pohledu je pojištění právní vztah, při kterém pojistitel na sebe přebírá závazek, že pojištěnému poskytne pojistné plnění, nastane-li nahodilá, v dohodnutých podmínkách smluvně vymezená událost,
- pojištění můžeme považovat za jeden ze způsobů, jak lidé čelí negativnímu dopadu životních událostí, nehod apod.,
- pojištění je efektivní způsob tvorby a rozdělování finančních rezerv na úhradu škod, které vznikají z nahodilých událostí. Rezervy jsou tvořeny z příspěvků pojištěných organizací a občanů, ohrožených stejným nebezpečím a spravují je pojišťovny.

Z právního hlediska je pojištění závazkovým právním vztahem, v němž mají účastníci rovné postavení. Pojištění je zároveň vztah, ve kterém pojišťovna na sebe přebírá závazek, že pojištěnému uhradí újmu, která mu vznikla ve smyslu pojistných podmínek. Právní vztah vzniká mezi pojistníkem či pojištěným a pojistitelem.

Pojištění se tedy uskutečňuje prostřednictvím pojistné smlouvy nebo na základě právního předpisu – tak vznikne pojistný vztah. Vzniká mezi pojistiteli a pojistníky, resp. pojištěnými. Pojistitelem může být fyzická nebo právnická osoba, která vykonává pojišťovací činnost (například komerční pojišťovna či pojišťovací instituce). Pojistitel musí hospodařit tak, aby byl schopen neustále a trvale plnit své závazky. Ten, kdo uzavírá pojistnou smlouvu s pojistitelem, je pojistník a jeho povinností je platit pojistné. Ten, na jehož rizika se pojištění sjednává, je pojištěný a má právo obdržet od pojišťovny pojistné plnění v případě vzniku pojistné události.

Pojistné je cena za poskytovanou pojistnou ochranu či pojištění. Pojistné je limitované cenou pojištěného majetku, velikostí rizika, úrovní vlastních nákladů pojistitele a ekonomicky přiměřeným ziskem pojistitele.

Pojistný vztah je určitá forma společenského spojení osob nebo hospodářských subjektů a pojistitelů, která má ekonomický charakter. Obsahem je pojistná ochrana klienta.

Pojištění představuje v tržní ekonomice peněžní vztahy, prostřednictvím kterých se tvoří a rozdělují peněžní pojistné rezervy tzv. pojišťovacím způsobem rozdělování. Pojišťovací způsob rozdělování představuje uplatňování principu solidárnosti, podmíněné návratnosti a neekvivalentnosti. Jde tedy o vytváření pojistných rezerv z příspěvků pojištěných, tj. z pojistného a též o vyplacení pojistných plnění za škody způsobené pojistnou událostí, která poškodila majetek, zdraví nebo život, případně činnost a zájmy pojištěného, popř. pojistníka. Pojištění tedy znamená efektivní formu tvorby a přerozdělování peněžních rezerv, tj. pojistných rezerv, které vykonává specializovaná instituce – pojišťovna. [2]

Principy pojištění

Pojišťovací způsob rozdělování pojistných rezerv vytváří pojistné vztahy, které jsou charakteristické určitými typickými principy pojištění. Jedná se o princip:

- solidárnosti – znamená, že pojištění, resp. pojistníci, společně přispívají pojistnými příspěvky, tj. pojistným do pojistných rezerv. Respektují zároveň to, že pojistné náhrady či pojistná plnění jsou poskytována jenom těm členům společenství, kteří měli pojistnou událost,
- podmíněné návratnosti vložených prostředků – znamená, že pojistné plnění se poskytne pojištěnému pouze v případě, pokud nastane pojistná událost, která byla předem dohodnutá v pojistné smlouvě a v pojistných podmínkách,
- neekvivalentnosti – znamená, že pojistné náhrady nejsou závislé na výši zaplaceného pojistného. Pojistné náhrady či pojistná plnění tedy mohou být větší nebo menší než je pojistné, které bylo doposud zaplaceno.

Velmi důležitým základním právním předpisem v oblasti pojištění je v České republice od 1. 1. 2005 zákon č. 37/2004 zákon o pojistné smlouvě. Zákon o pojistné smlouvě vymezuje mimo jiné tyto skutečnosti:

- pojistnou smlouvu a její uzavření,
- práva a povinnosti jednotlivých smluvních stran, které plynou z pojištění,
- pojištění majetku, osob a odpovědnosti za škody. [13]

Pojištění vzniká uzavřením pojistné smlouvy anebo splněním podmínek upravených zákonem o pojišťovnictví, a to:

- dnem určeným v právním předpise (zákoně),
- dnem, dohodnutým v pojistné smlouvě. [13]

Pojištění zaniká:

- ze zákona (při zániku rizika, na základě nezaplaceného pojistného, změnou vlastnictví pojištěné věci),
- výpovědí pojistné smlouvy,
- skončením doby, na kterou bylo pojištění dohodnuté. [13]

Podmínky vzniku a zániku pojištění jsou uvedeny v právním předpise (zákoně), ve všeobecných pojistných podmínkách nebo v pojistné smlouvě uzavřené s komerční pojišťovnou.

Formy vzniku pojištění vyjadřují klasifikaci pojištění dle způsobu jeho vzniku pojištění. Pojištění může vznikat v několika formách jako:

- smluvní pojištění
 - dobrovolné,
 - povinné,
- zákonné pojištění. [2]

Při smluvním dobrovolném pojištění vzniká pojistný vztah dobrovolně, na základě vlastního projevu vůle určitého subjektu zabezpečit se pojištěním. Pojistný vztah mezi pojištěným a pojišťovnou vzniká uzavřením pojistné smlouvy.

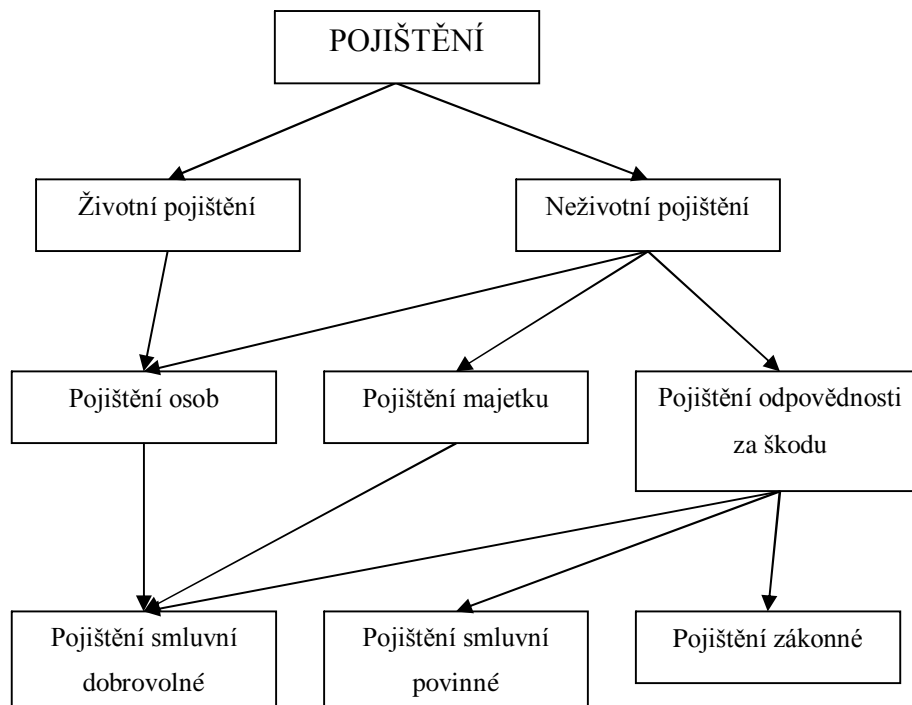
Vznik smluvního povinného pojištění je daný právním předpisem, který určuje činnosti, kde je povinnost hospodářských subjektů nebo občanů sjednat s pojišťovnou pojistnou smlouvu. Pojištění je zaměřené na odpovědnost za škodu, která může touto činností vzniknout.

Smluvní povinné pojištění má obdobnou úlohu jako zákonné pojištění. Tato úloha spočívá především v ochraně proti následkům a škodám z činností, které mohou být zdrojem zvýšeného rizika. Na rozdíl od zákonného pojištění je tato forma pružnější, dává možnost určitého výběru pojistitelů a rizik a umožňuje i využití některých stimulů, jako je např. bonus a malus.

Při zákonném pojištění vyplývá nezávisle na vůli pojištěného ze zákona, neuzavírá se pojistná smlouva, pojištění v případě že nebylo zaplacené pojistné nezaniká nezaplacením pojistného se porušuje zákon se všemi důsledky, které z toho vznikají a jsou uvedeny v právním předpise; Jediným zákonným pojištěním je v dnešní době v ČR pouze pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Pro úplnost na obrázku 2-2 jsou uvedeny vztahy mezi jednotlivými klasifikacemi pojištění.

Obr. 2-2 Vztahy jednotlivých klasifikací pojištění

Zdroj: Zpracováno dle literatury [4]

První úroveň je tvořena klasifikací podle zákona o pojišťovnictví č. 363/1999 sb., přičemž tato klasifikace je totožná s klasifikací podle tvorby rezerv. Dělí se na pojištění životní a neživotní. Druhou úroveň představuje klasifikace pojištění podle předmětu (pojištění osob, pojištění majetku a pojištění odpovědnosti za škodu) a třetí úroveň je dána klasifikací podle formy vzniku (pojištění smluvní dobrovolné a povinné a pojištění zákonné). [4] Zákon o pojišťovnictví je uveden v příloze 1.

Současná praxe komerčních pojišťoven působících na českém pojistném trhu se však přiklání k dalšímu typu klasifikace pojištění, jež vychází z toho, jaká cílová skupina má být oslovena. Jedná se o občanská pojištění a o pojištění podnikatelů, pojištění průmyslu a zemědělská pojištění. [4]

Při návrhu vhodného pojistného portfolia pro P.T.I.C a.s. se budu zabývat pouze produkty v oblasti neživotního pojištění pro oblast pojištění průmyslu a podnikatelů. O životním a o neživotním pojištění pro občany se tedy dále již zmiňovat nebudu.

Neživotní pojištění

- Pojištění odpovědnosti za škodu
 - **Zákonné:**
 - odpovědnost zaměstnance za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání.
 - **Smluvní povinné:**
 - odpovědnost za škodu způsobenou provozem vozidla.
 - **Smluvní dobrovolné:**
 - pojištění za škodu manažerů, ředitelů a členů představenstev,
 - z provozu organizace,
 - za škodu organizace způsobenou zaměstnancům. [2]
- Pojištění majetku:
 - pojištění pro případ poškození nebo zničení věci živelní událostí,
 - pojištění budov a staveb,
 - pojištění strojů a zařízení,
 - pojištění pro případ poškození věci vodou z vodovodních zařízení,
 - pojištění věcí pro případ škod způsobených atmosférickými srážkami,
 - dopravní pojištění,
 - pojištění pro případ poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla,
 - pojištění pro případ odcizení věcí,
 - pojištění zemědělských rizik,
 - pojištění ztrát způsobených přerušáním provozu (šomáží pojištění),
 - pojištění úvěrů.

2.6 Teoretický postup při výběru portfolií

Pojistné portfolio tvoří souhrn všech pojistných smluv, které daná organizace vlastní. Při tvorbě pojistného portfolia musí odpovědná osoba být seznámena se všemi riziky a dle jejich četnosti a závažnosti zvolit odpovídající skladbu pojistného portfolia.

Pojistné portfolio je složeno z jednotlivých produktů a programů komerčních pojišťoven i jiných subjektů např. bank. Za pojistné portfolio se považuje celkový souhrn dílčích

kroků, které vedou k vytvoření celkového návrhu. Pojistné portfolio a vlastní pojistné se dá charakterizovat jako sázka s pojišťovnami. Pokud se po celou dobu pojištění rizika nestane žádná pojistná událost, tak vyhrála v uvozovkách pojišťovna. Instituce či člověk vydával pojistné zbytečně, nicméně po celou dobu trvání pojistné smlouvy měla společnost či jedinec krytá záda pro své podnikatelské aktivity či své koníčky. V případě kdy nastala pojistná událost se poškozený subjekt mohl hojit na pojišťovně. Pojišťovna si na základě sledování pojistného trhu dokáže variabilně měnit pojistné produkty a přispůsobovat svoji nabídku aktuální potřebě trhu. Díky těmto změnám zaznamená pojistný trh každoroční nárůst. Růst objemu není dán pouze zvyšující se velikostí pojistného, ale je také nárůstem pojistných smluv. Tento trend je příznivý, a do budoucna velmi žádoucí.

Při postupu výběru portfolioů se můžeme opřít v první řadě o marketing, zejména o marketingovou komunikaci.

Podle [10] patří do marketingové komunikace v současném pojetí tyto složky:

- reklama
- podpora prodeje
- osobní prodej
- PR (Public Relations)
- přímý marketing

Každá z těchto složek marketingové komunikace plní určitou funkci a vzájemně se doplňují. Jejich různé kombinace se zpravidla označují jako **komunikační mix**.

Například reklama zvyšuje povědomí o produktu a pojišťovně, může tak usnadňovat osobní prodej, který by bez ní byl mnohem obtížnější, neboť prodejce by musel poskytnout zákazníkovi informace, které již zná z reklamy. Informace, které poskytují Public Relations o aktivitách pojišťovny, jsou chápány jako důvěryhodnější, a proto jsou přijímány vstřícněji než placená reklama, ale zároveň se mohou stát také významným zdrojem informací o výrobcích a službách firmy. Podpora prodeje stimuluje krátkodobý prodej a tak doplňuje reklamu a osobní prodej.

Bylo řečeno, že komunikace v marketingu může v zásadě nabývat dvou základních forem, a to neosobní a osobní. Charakter neosobní masové komunikace mají reklama, public relations, podpora prodeje a přímý marketing, zatímco za osobní komunikaci se považuje pouze osobní prodej.

Tato forma komunikace se nedá při tvorbě portfolia pro subjekty vždy použít. Při optimální tvorbě portfolia se nemůžeme spolehnout pouze na informace které nám sdělí Pojišťovna pomocí reklamy, obchodního zástupce či letáků. Vždy se k nám dostane pouze informace které pojišťovna chce aby se k nám dosátala. Pokud to dovolí situace v podniku je lepší zvolit následující postup:

- shromáždění si co nejvíce informací jak o produktu pojišťovny, tak o ní samotné (jak na tom je, kdo je zajišťovna, jak je krytá, jaká je likvidita)
- pokud je možnost tak navázat spolupráci s ostatními subjekty, které mají zkušenosti se stejným typem pojištění, který chceme použít
- seznámit se podrobně s pojistnými podmínkami, výlukami z pojištění
- nechat si udělat více nabídek a teprve po odborném srovnání vybrat nejlepší nabídku
- jedinný faktor pro posuzení pojistné smlouvy by neměla být cena, ale potřebné parametry pojistné smlouvy
- pokud je možnost tak využít služeb více institucí a nebýt odkázaný pouze na jednu instituci

Pokud se podíváme pozorně na doporučená pravidla je takřka nemožné vyhledat všechny potřebné informace v daném časovém úseku který máme vyčleněn sepsání pojistné smlouvy. Přitom opak je pravdou, výběru pojistné smlouvy bychom měli věnovat dostatečné množství času, abychom se seznámili se všemi důležitými body smlouvy, podmínkami a výlukami pojistného plnění. Obecně se většinou spoléháme, že nám pojišťovna nabízí to nejlepší. Měli bychom se zejména věnovat prvnímu pravidlu a zjistit si pokud možno co nejvíce o dané společnosti. Zejména se zaměřit na:

- jak obstála při řešení pojistných událostí v minulých letech

- značka pojišťovny
- likvidita pojišťovny
- rychlost řešení pojistné události
- náročnost řešení pojistné události
- nadstandardní služby

Tato pravidla by měla obecně platit pro výběr jakéhokoliv pojistného produktu nejen neživotního, ale i životního. Jen velice málo subjektů se řídí při vybírání výše uvedenými pravidly.

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO SUBJEKTU

Podnikem, jehož pojistné krytí bude v rámci této práce je společnost **P.T.I.C. a.s.** Jejím hlavním předmětem činnosti je realitní činnost a služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy. Následující text je zaměřen na podrobný profil této společnosti.

3.1 Vývoj společnosti P.T.I.C. a.s.

Společnost P.T.I.C. a.s. byla založena 30. dubna 2007 v Mratíně. Jediným akcionářem společnosti je PVR TOM s.r.o. Informace o statutárních orgánech jsou uvedeny v příloze 4. Důvodem založení byla možnost kapitálové investice do nemovitostí a realitního trhu, kde zakládací společnost PVR TOM s.r.o. viděla příležitost, ale nechtěla být přímým účastníkem této operace. Společnost P.T.I.C. a.s. si pro svoji interní potřebu a pro lepší využití podnikatelského plánu založila tři dceřiné společnosti, které chce zapojit do své podnikatelské činnosti:

- P.T.I.C. Leasing s.r.o., tato společnost bude sloužit k financování movitých věcí společnosti P.T.I.C. a.s.
- P.T.I.C. Služby s.r.o., tato společnost bude sloužit k vedení veškeré administrace celého uskupení.
- P.T.I.C. Immoreal s.r.o., tato společnost bude vykonávat veškerou realitní činnost, kterou začala společnost P.T.I.C a.s.

Založené dceřiné společnosti mají svoji vlastní podnikatelskou aktivitu v útlumu. Jsou založeny za účelem rozvíjení své aktivity, jakmile společnost P.T.I.C. a.s. splní svůj primární úkol:

- a) Nakoupení nemovitostí ve více jak 3 městech
- b) Zajištění činnosti a klientely realitní činnosti

Teprve v průběhu plnění těchto činností se postupně budou převádět aktivity na tyto dceřiné společnosti, aby společnost P.T.I.C. a.s. zůstala pouze vlatníkem budov a vše ostatní ji zajišťovali její dceřiné společnosti.

Následně po založení společnosti P.T.I.C. a.s. začala společnost úspěšně rozvíjet svoji činnost. Nakoupila dva automobily a zaměstnala sedm zaměstnanců na plný pracovní úvazek. Ihned po založení začala projednávat nákup první nemovitosti v Praze. Následně po jednání došlo 1.8.2007 k nákupu nemovitosti, která je určena z menší z části jako vlastní sídlo společnosti a zbytek nemovitosti, 4 patra, jsou určena ke komerčnímu pronájmu. Společnosti se podařilo během jednoho měsíce plně nemovitost pronajmout. Financování nemovitosti bylo částečně z bankovních zdrojů a z části bezúročnou půjčkou od mateřské společnosti. Po zdárném ukončení této aktivity se společnost zaměřila na nákup nemovitosti v Hradci králové a ve Znojmě. Společnost P.T.I.C. a.s. vždy nové nemovitosti bude využívat podle pražského vzoru. V rámci své podnikatelské aktivity se společnost dále specializuje na realitní činnost a to zejména na hledání nájemníků a kupců komerčních prostor.

Pražské sídlo společnosti P.T.I.C. a.s., jejíž pojistné portfolio budu analyzovat, je ryze česká společnost, která se dynamicky rozvíjí a je si vědoma velkému množství rizik, kterým je vystavena. Pro řešení mé diplomové práce jsem měl možnost úzce spolupracovat s významnými lidmi z oboru pojišťovnictví.

3.2 Rizikový profil společnosti P.T.I.C. a.s.

Analýza rizik je souhrn činností směřujících k odhadu rizik projektu. U jednoho projektu může být provedeno více analýz rizika.

Analýza a hodnocení rizik slouží pro potřeby řízení a tvoří podklady pro rozhodovací proces. Pracovní postupy při analýze rizik tedy musí respektovat určité požadavky, které zaručují správné a kvalifikované rozhodování. Hodnocení rizik je možno provést jen na základě konkrétních, pravdivých a ověřených údajů o dané události.

Společnost P.T.I.C. a.s. je na trhu teprve krátce. Avšak ihned od počátku svého podnikání má sjednáno několik pojistných smluv. Nyní se představenstvo usneslo, že by se měly pojistné smlouvy zkontrolovat, zda jsou nejvýhodnější. Hlavně proto, že při zakládání těchto smluv jednala společnost pouze s jednou komerční pojišťovnou Českou podnikatelskou pojišťovnou a.s. Dále se na schůzi představenstva probíralo, zda smlouvy zahrnují všechna rizika, která mohou společnost postihnout. Proto by chtěli zanalyzovat celé portfolio a v případě potřeby navrhnout lepší řešení.

Nejprve tedy musím identifikovat samotná rizika organizace a poté navrhnout vhodné pojistné portfolio. Podle informací získaných od organizace, podle interních zdrojů a za pomoci stávajících pojistných smluv jsem vypracoval rizikovou analýzu.

3.3 Rizika P.T.I.C. a.s.

V následujícím přehledu uvedeným v tabulce 3-1 jsou zhodnocena rizika, která mohou družstvo různě ohrožovat.

Tabulka 3-1 Věcná klasifikace rizik¹

Rizika	Interní	Externí
Technická	Poškození, odcizení, zničení motorových vozidel	Krádež, loupežné přepadení
	Riziko nesplacení pohledávek	Živelné pohromy
	Odpovědnost za škodu způsobenou provozem organizace	Zpoždění dodávek
		Riziko vandalismu
		Přerušení provozu
Ekonomická	Investiční činnost	
Sociálně-politická	Selhání kvůli chybě zaměstnanců	
	Nedbalost	

Zdroj: Vlastní vypracování

¹ Zpracováno dle: FOTR, DĚDINA a HRŮZOVÁ. *Manažerské rozhodování*. Ekopress 2003, str. 239

Je mnoho rizik, které společnost ohrožují. Já se budu soustřeďovat pouze na rizika, která považuji za nejvíce ohrožující chod a celou existenci společnosti. Jedná se hlavně o skupiny rizik, které jsou spojeny s hlavní činností a to je realitní činnost. Další m ohrožením je majetek společnosti.

V první fázi analýzy rizik je nutné a důležité jednoznačně určit a identifikovat všechna rizika organizace P.T.I.C a.s.. Jak již bylo definováno v tabulce 3-1 Věcná klasifikace rizik, můžeme v organizaci sledovat následující rizika. U těchto rizik jsem zároveň rozepsal opatření, které by společnost mělo dodržovat.

Poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla

Realitní činnost společnosti je závislá především na automobilech a to po celý rok. Vozový park vlastněný organizací, je sice jeden rok starý, ale to neznamena, že není poruchový. Když se tedy automobil porouchá, nemůžeme brát v úvahu pouze náklady na opravy, ale i prostoje a zpoždění prací, což v realitní oblasti představuje nemalé peněžní prostředky. Jde o to, že pokud společnost přijde o klienta, pokud nebude dostatečně mobilní, je velký předpoklad, že společnost o klienta přijde natrvalo. To znamená mnohdy možnost přijít o velké finanční prostředky. Dále sem patří škody, které automobil potkají při jízdě na silnici, např. havárie atd.

Opatření: Je důležitá průběžná kontrola všech automobilů a jejich opravy. Lepší nastavení pojistných smluv

Riziko nezaplacení pohledávky

Toto riziko se vztahuje na případné škody na zdraví nebo majetku třetích osob, které nebylo způsobeno úmyslně, nebo na škody na majetku organizace způsobené neodbornou manipulací.

Opatření: odborné školení zaměstnanců, dodržování technických předpisů.

Odpovědnost za škodu organizace způsobenou zaměstnancům

U tohoto rizika by společnost měla chránit své pracovníky pro případ, že by způsobili škodu třetím osobám, dále by se měla zaměřit na zdravotní pojištění ve prospěch pracovníka, kdyby se mu něco stalo.

Opatření: Vhodná školení a různá opatření zabráňující konání škod třetím osobám.

Investiční činnost

Riziko investiční činnosti je vcelku důležité, protože P.T.I.C a.s. není tak velká a finančně stabilní společnost, aby si mohla dovolit špatně investovat a ztratit tak většinou velké finanční prostředky. Jde hlavně o investice do nových nemovitostí a automobilů.

Opatření: Doporučil bych společnosti využívat při velkých investičních akcích finančních poradců, kteří mohou přesně vyjádřit finanční zatížení společnosti a jeho následky.

Selhání kvůli chybě zaměstnanců

Toto riziko můžeme také nazvat riziko profesní a kvalifikační struktury zaměstnanců. Při realitní činnosti je z velké části zapojen i lidský faktor. Selhání zaměstnanců se zde objeví velice brzy, především ve špatně uzavřených kupních, nájemních a úvěrových smlouvách. Při této činnosti je důležité dodržovat přesné parametry a požadavky zákoných úprav a doporučení a není dobré je často měnit.

Opatření: Hlavně dobré proškolení zaměstnanců, jejich neustálé doškolování a seznamování s novou problematikou z této oblasti.. Velkou předností je konzultace s právníkem.

Nedbalost

Riziko nedbalosti souvisí ve velké míře s předcházejícím rizikem. Jde hlavně o selhání při podpisu smluv. Riziko nedbalosti se může projevit ve snížené právní vymahatelnosti, což je velmi nevýhodné pro společnost v případě soudních sporů. Obě tato rizika mohou mít v nejhorším případě za následek několikatisícové škody.

Opatření: Při této činnosti je velmi důležitá kontrola vedoucím pracovníkem a používání zákoných formulací, postupů a zvyklostí, dále je vhodné průběžné proškolení zaměstnanců.

Krádež, loupežné přepadení

Jedná se o krádež a loupež v místě sídla organizace. V těchto místech se nachází mnoho dokumentů, které by mohly být odcizeny. Dále by mohlo dojít ke krádeži technického vybavení, automobilů. V případě automobilů by mohlo také dojít k vyloupení nebo odcizení při služební cestě. Případná ztráta způsobená krádeží, by mohla dosahovat vysokých částek.

Opatření: používání bezpečnostních zámků a jiných zabezpečovacích zařízení, parkování na hlídaných parkovištích, používání mechanických nebo elektronických zařízení.

Živelné pohromy

S těmito riziky je třeba vždy počítat. Díky těmto rizikům může dojít k poškození movitého i nemovitého majetku, a to může mít za následek přerušení provozu. Jedná se především o škody způsobené požárem, úderem blesku, povodněmi, vichřicí, vodou z vodovodního zařízení, sesuv apod.

Opatření: Hlavním opatřením je dobré zabezpečení proti vzniku požáru a pokud by nastal, je dobré mít hasící přístroje a proškolené zaměstnance, co v daném případě dělat a jak si při požáru počínat. Proti ostatním živelným rizikům, tj. proti přírodním rizikům, jako je např. vítr, krupobití, mráz, sucho, údery blesku apod. může společnost činit opatření vhodnou pojistnou smlouvou.

Zpoždění dodávek

Z externího hlediska se jedná o riziko zpoždění dodávek exteních služeb. To má za následek neplnění smluvních závazků vůči partnerům a nemožnost dodržet stanovené termíny. A z interního hlediska se jedná o nedodržení termínu dodání výrobků odběrateli.

Opatření: Zlepšování smluvní dokumentace nasmlouvaných služeb a zavedení smluvních pokut.

Riziko vandalismu

Riziko vandalismu může být stejný problém jako riziko krádeže a loupeže. Jedná se především o rozbití skel na budovách, úmyslné poškození automobilů nebo strojního zařízení.

Opatření: vybudování kvalitního kamerového systému se záznamem, popřípadě nechat střežit objekty bezpečnostní agenturou.

Přerušení provozu

Jedná se o přerušení provozu z důvodu živelní události

Opatření: např. protipožární opatření

3.4 Kvalitativní hodnocení rizik

Pomocí metody kvalitativního hodnocení rizik měříme rizika z hlediska jejich velikosti. Touto analýzou zjistím, která rizika nejvíce a nejčastěji ohrožují podnikání společnosti P.T.I.C. a.s. Tato metoda posuzuje možná rizika z hlediska předpokládané ztráty

Jednotlivá bodová ohodnocení závažnosti jsem přiřazovala pomocí následujících kritérií:

- náklady na překonání škodní události,
- vliv na celkové náklady,
- čerpání rezerv nebo jiných zdrojů pro krytí škody,
- ovlivnění provozu společnosti.

Pomocí tabulky 2-1 Klasifikace rizika podle velikosti jsem na základě stanovených údajů zjistila stupně jednotlivých rizik, která uvádím v následující tabulce. Četnost výskytu i závažnost rizika jsem konzultoval s předsedou představenstva.

Stupeň rizika je závislý na četnosti výskytu rizika a na jeho závažnosti. Na základě provedené analýzy jsem tato rizika ohodnotil podle tabulky, která je zobrazena v kapitole 2.2 Klasifikace rizik.

Hodnoty v tabulce jsou v rozmezí od 1 do 5, kde 1 zobrazuje nejmenší četnost a závažnost, naopak 5 je největší četnost a závažnost.

Tabulka 3-2 Klasifikace rizik pomocí četnosti výskytu a závažnosti

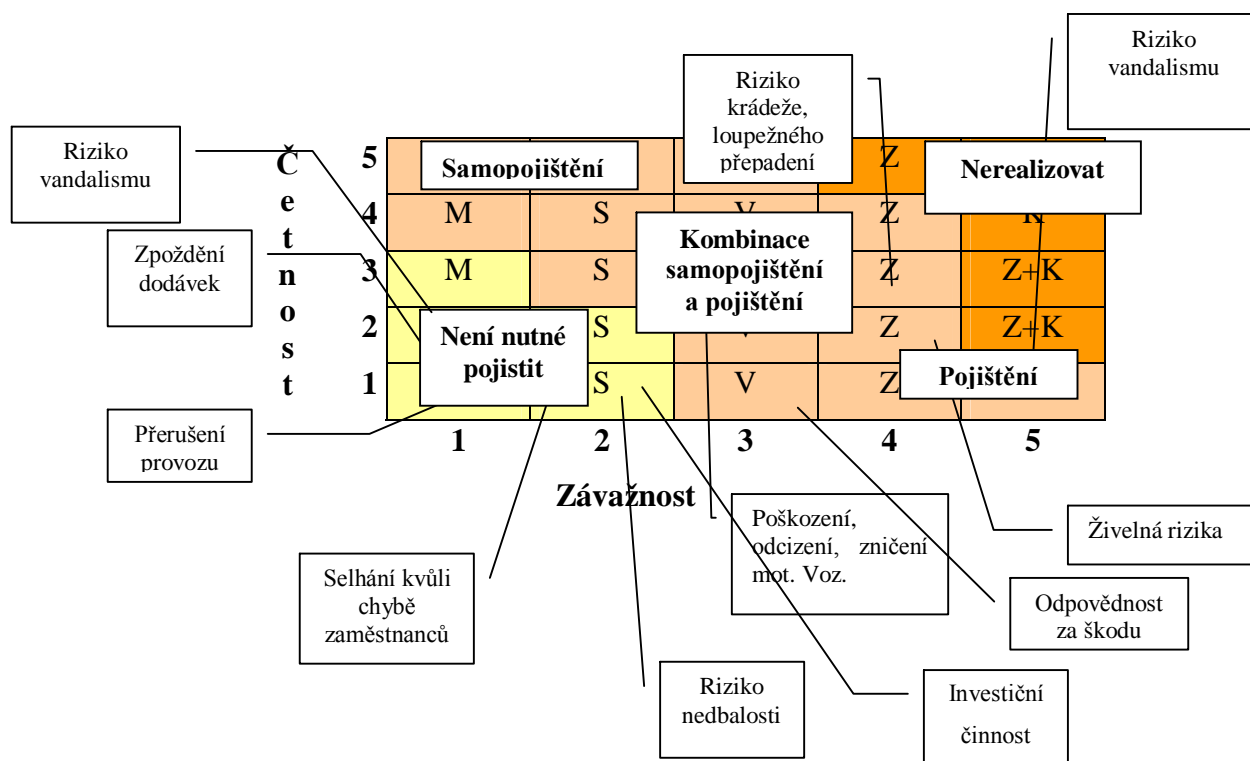
Riziko	Četnost výskytu	Závažnost rizika	Stupeň rizika
Poškození, odcizení, zničení mot.voz.	4	3	Střední riziko
Riziko nesplacení pohledávky	1	1	Minimální riziko
Odpovědnost za škodu způs. zam.	1	3	Střední riziko
Investiční činnost	1	2	Minimální riziko
Selhání kvůli chybě zaměstnanců	2	2	Malé riziko
Riziko nedbalosti	1	2	Malé riziko
Riziko krádeže, loupežného přepadení	2	3	Střední riziko
Živelná rizika	2	4	Velké riziko
Zpoždění dodávek	1	1	Minimální riziko
Riziko vandalismu	1	5	Minimální riziko
Přerušování provozu	2	1	Minimální riziko

Zdroj: Vlastní vypracování

Po zjištění stupňů jednotlivých rizik jsem provedl analýzu vztahu jednotlivých rizik k jejich pojistitelnosti na základě závažnosti a četnosti. Postup analýzy byl podrobně popsán v kapitole 2.2 Klasifikace rizik.

Na základě analýzy jsem se rozhodoval, zda rizika není nutné pojistit, zda je výhodné použít samopojištění nebo pojištění, zda použít kombinaci samopojištění a pojištění nebo činnost vůbec nerealizovat, jelikož je velmi riziková.

Obrázek 3-1 Pojistitelnost rizika

Zdroj: Vlastní vypracování

Jak je vidět, pojištění je vhodné použít na pojištění proti živelným rizikům, proti riziku vandalismu a pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace. Jedná se většinou o rizika s nižší četností a vysokou závažností. Jde o rizika, která jsou nepředvídatelná a nelze přesně určit jejich pravděpodobnost výskytu. Lze ale očekávat, že pokud by tato rizika nastala, mohla by znamenat pro družstvo velké finanční problémy, které by ohrozily jeho existenci.

Kombinaci pojištění a samopojištění lze použít u poruch automobilů a u krádeží a loupežných přepadení.

Tabulka 3-3 Pojistitelnost rizika

Riziko	Výsledek
Poškození, odcizení, zničení mot.voz.	Pojištění
Riziko vandalismu	Není nutné pojistit
Odpovědnost za škodu způs. zaměstn.	Pojištění
Investiční činnost	Není nutné pojistit
Selhání kvůli chybě zaměstnanců	Není nutné pojistit
Riziko nedbalosti	Není nutné pojistit
Riziko krádeže, loupežného přepadení	Kombinace poj. a samopoj.
Živelná rizika	Pojištění
Zpoždění dodávek	Není nutné pojistit
Přerušení provozu	Není nutné pojistit

Zdroj: Vlastní vypracování

Z předchozí tabulky je patrné, že většinu analyzovaných rizik není nutné pojistit. Jde většinou o rizika s malou četností nebo závažností. Pokud by některé z těchto rizik nastalo, lze se s ním vypořádat i z vlastních zdrojů nebo použít část rezervního fondu na opravy a rizika.

Do katastrofálního pásma a do samopojištění nespadá žádné z analyzovaných rizik. Společnost P.T.I.C. a.s. se tedy nemusí obávat velkých následků a výdajů u nastalých rizik spojených se samopojištěním.

3.5 Kvantitativní hodnocení rizik

Předpokládanou hodnotou ztráty v dané situaci je pravděpodobnost této ztráty násobená velikostí potenciální ztráty. Rizika, která mohou společnost postihnout, jsou vyjádřena v následující tabulce.

Tabulka 3-4 Kvantitativní hodnocení rizik

Riziko	Pravděpodobnost výskytu ztráty	Možná ztráta [Kč]	Velikost ztráty [Kč]
Poškození, odcizení, zničení mot.voz.	0,6	1 300 000,--	800 000,--
Riziko nezaplacení pohledávky	0,05	100 000,--	150 000,--
Odpovědnost za škodu způs. prov.org.	0,15	8 000 000,--	1 000 000,--
Investiční činnost	0,05	1 000 000,--	500 000,--
Selhání kvůli chybě zaměstnanců	0,1	150 000,--	50 000,--
Riziko nedbalosti	0,1	150 000,--	50000,--
Riziko krádeže, loupežného přepadení	0,3	800 000,--	100 000,--
Živelná rizika	0,3	42 000 000,--	20 000 000,- -
Zpoždění dodávek	0,15	50 000,--	25 000,--
Riziko vandalismu	0,05	2 000 000,--	100 000,--
Přerušení provozu	0,15	250 000,--	150 0000,--

Zdroj: Vlastní vypracování

Pravděpodobnost výskytu jsem konzultoval s předsedou představenstva a s hlavní účetní. Tuto pravděpodobnost jsem zjišťoval i z interních materiálů společnosti P.T.I.C. a.s. Možná ztráta byla také konzultována s předsedou představenstva družstva a s hlavní účetní. Dále jsem předpokládané ztráty zjistil z nynějších pojistných smluv, které má družstvo uzavřeny u České podnikatelské pojišťovny a.s. Dalším zdrojem informací pro mne bylo podvojně účetnictví a finanční výkazy společnosti.

Jak již bylo řečeno, velikost ztráty se rovná součinu pravděpodobnosti výskytu a možné ztráty vyjádřené v celých Kč. Možná ztráta u analyzovaných rizik je v jedné měrné jednotce, a to v hodnotě, která je zanesená v účetnictví a je zaokrouhlená na celé tisíce Kč nahoru. U zbylých rizik, a to u rizika nezaplacení pohledávek, selhání kvůli chybě zaměstnanců, nedbalosti, zpoždění dodávek, přerušení provozu a jsou vyčísleny ztráty na základě odhadu.

3.6 Zhodnocení rizikové analýzy společnosti P.T.I.C. a.s.

Na základě výsledků analýzy z kapitoly 3.4 Kvalitativní hodnocení rizik a kapitoly 3.5 Kvantitativní hodnocení rizik jsem zjistil, že žádné z rizik nespadá do katastrofálních rizik. Žádná nejsou tedy tak závažná, aby nebyla pojistitelná u některé z komerčních pojišťoven.

Ve všech případech rizika splňují kritérium identifikovatelnosti, vyčíslitelnosti, ekonomické přijatelnosti a nahodilosti projevu rizika.

Shrnutí analýzy rizik:

Rizika, která nejsou vysoká, nemusí se pojišťovat, jsou rozepsána v následujícím výčtu. Tato rizika pokryjí opatření prováděná k jejich minimalizaci. Případná zbytková rizika by měla být tak malá, že jsou pro společnost P.T.I.C.a.s. přijatelná a není nutné podnikat další protiopatření k jejich snížení. Jde tedy o:

- riziko vandalismu
- nesplacení pohledávek
- investiční činnost,
- selhání kvůli chybě zaměstnanců,
- riziko nedbalosti,
- zpoždění dodávek,
- přerušení provozu

U jednotlivých rizik, které není nutné pojistit, shrnuji následující opatření:

- krádeže, loupežného předání – opatřeními jsou průběžná kontrola zabezpečovacích systémů, zamykání a dodržování firemních pravidel, pravidelná údržba zabezpečovacích systémů.
- nesplacení pohledávek – opatřeními jsou zlepšení smluv s partnery a zavedení smluvních pokut v případě nedodržení termínů a použití např. finančního bonusu při uhrazení před dobou splatnosti.
- investiční činnost – využívat rady odborných finančních poradců

- selhání kvůli chybě zaměstnanců - jako hlavní opatření bych doporučoval doškolování a seznamování zaměstnanců s novými poznatky, školení řidičů, zákaz používání vlastní IT technologie a používat zabezpečené vybavení.
- riziko nedbalosti – mezi opatření zařazuji kontrolu vedoucím pracovníkem zda se dodržuje aktuální legislativa
- zpoždění dodávek – zlepšení nasmlouvavých služeb a zavést smluvní pokuty
- přerušení provozu – např. protipožární zabezpečení.

Pro krytí rizik pojištěním bych doporučil následující rizika:

- živelná
- rizika poškození, odcizení a zničení motorového vozidla
- odpovědnost za škodu způsobenou provozem organizace.
- riziko krádeže a loupežného přepadení

Pro tato rizika bych doporučil jejich minimalizaci prostřednictvím pojištění u některé z komerčních pojišťoven.

4 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO POJISTNÉHO PORTFOLIA

Jelikož popis jednotlivých pojistných produktů z teoretického hlediska bylo uvedeno v kapitole 2.5.1 této diplomové práce, následující text je zaměřen na konkrétní charakteristiku pojistného portfolia společnosti P.T.I.C. a.s z praktického hlediska - které pojistné produkty má sjednány, u které pojišťovny a za jakých pojistných podmínek.

Společnost má uzavřeno několik pojistných smluv. Většinu těchto pojistných smluv uzavřelo ihned po svém vzniku v roce 2007. V této době využila na pojistném trhu služby dvou pojišťoven Společnost uzavřela část smlouv s jednou pojišťovnou a to Česká podnikatelská pojišťovna a.s. A zákonné pojištění uzavřela s Kooperativou pojišťovnou a.s.

Ve všech smlouvách má společnost ustanovenu spoluúcast. To znamená, že pokud nastane škodní událost, část škody zaplatí pojišťovna a část si hradí společnost ze svých zdrojů.

Společnost P.T.I.C. a.s. má uzavřeno několik pojistných smluv, které v následujících subkapitolách rozeberu.

4.1 Pojištění majetku

Společnost P.T.I.C. a.s. má sjednáno pojištění majetku u České podnikatelské pojišťovny od okamžiku nákupu nemovitosti v Praze. Pojištěna je pouze budova pro účely hypotečního úvěru ve výši 22 000 000 Kč. Pojištěna je pouze nemovitost společnosti. Roční pojistné je 13183 Kč za tato pojistná nezebečí :

- požár
- výbuch
- přímý úder blesku do pojištěné věci

- pád letadla nebo sportovního létajícího zařízení nebo jeho části
- záplava vzniklá jinak než v příčinné souvislosti s povodní, vichřice
- krupobití
- sesuv půdy
- zřícení skal nebo zemin
- zemětřesení
- sesuv nebo zřícení sněhových lavin
- pád stromů, stožárů nebo jiných věcí
- tíha sněhu a námrazy
- aerodynamický třesk
- kouř
- únik kapaliny z technického zařízení; náraz dopravního prostředku

Tímto pojištěním má krytou svoji první investici do nemovitostí v Praze. Pojištění má sjednáno na novou hodnotu (tj. částku, kterou je nutno vynaložit na znovupořízení nové věci). Spoluúčast je nastavena na částku 2000 Kč.

4.2 Pojištění odpovědnosti za škodu

Společnost P.T.I.C. a.s. má sjednané pojištění obecné odpovědnosti za škodu. Smlouvu má firma uzavřenou s Českou podnikatelskou pojišťovnou a.s. Pojištění je sjednané pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za škodu vzniklou jinému v souvislosti s činností nebo vztahem pojištěného, které jsou uvedeny v pojistné smlouvě.

Pojištění je platné od dubna roku 2007 a je automaticky prolongováno. Pojištění zahrnuje pouze obecnou odpovědnost. Odpovědnost za výrobek nebyla sjednána. Územní platnost pojištění je Česká republika.

Pojistná částka je stanovena na 1 **000 000** Kč. Pojistné je placeno ročně ve výši 4 712 Kč.

Společnost P.T.I.C a.s. má na základě pojistné smlouvy právo, aby pojistitel v případě vzniku pojistné události hradil:

- škodu na zdraví nebo na životě,
- škodu na věci poškozené, zničené nebo ztracené,
- jinou majetkovou škodu vyplývající z předchozích dvou bodů,
- náklady nutné k právní ochraně pojištěného v případě, že je proti pojištěnému uplatněn oprávněný nárok na náhradu škody.

V případě, kdy během jednoho pojistného období (jednoho roku) dojde ke vzniku více pojistných událostí, poskytne pojistitel pojistné plnění maximálně do výše dvojnásobku limitu pojistného plnění uvedeného v pojistné smlouvě. Tedy maximálně do výše 2 000 000 Kč.

Společnost P.T.I.C a.s. má v současné době dva automobily. Obě vozidla koupila společnost za vlastní hotové prostředky, a pojistila je u České podnikatelské pojišťovny a.s. ale další vozy plánuje koupit na leasingové smlouvy, u své dceřiné společnosti P.T.I.C. Leasing, tudíž si ani většinou ihned po zakoupení nemůže vybírat u které pojišťovny vůz pojistí - to je dáno leasingovou smlouvou. Může pouze ovlivnit výběr komerčních pojišťoven v rámci spolupráce komerční Pojišťovna a P.T.I.C. a.s.

V rámci samotného povinného ručení poskytuje Česká podnikatelská Pojišťovna společnosti P.T.I.C. a.s. limity pojistného plnění 35 mil. Kč jak pro věcné škody a ušlý zisk, tak pro škody na zdraví nebo usmrcení. Roční pojistné je uvedeno v tabulce 4.1.

Za bezeškodný provoz vozidla vzniká nárok na slevu na pojistném (bonus) v dalším období v podobě 5 % pojistného za každý rok bez nehod (max. však do výše slevy 50 %). Za škodný průběh naopak je nutné v dalším roce zaplatit navíc přírážku, tzv. malus 25 % za rok (za 4 roky nepřetržitého škodného provozu je přírážka 100 %, za 5. rok je to již maximální malus 150 %)

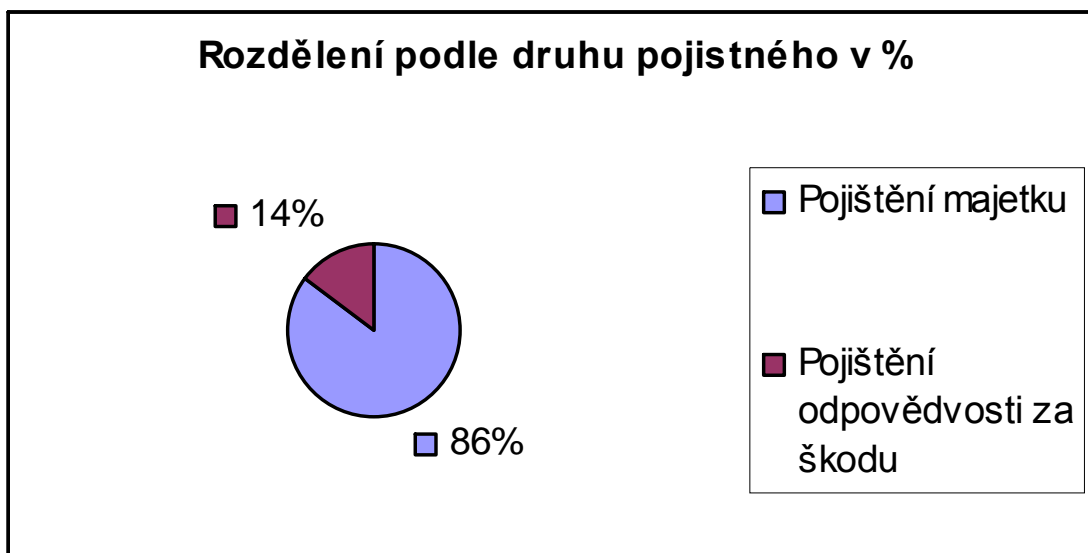
Tabulka č. 4.1 Roční pojistné povinného ručení firmy P.T.I.C. a.s. (pro rok 2007)

Vozidlo	Roční pojistní v Kč
Škoda Fabia 1.2	4 790
Škoda Octavia	9 984
Celkem	14 774

Zdroj: vlastní konstrukce na bázi pojistných smluv firmy P.T.I.C. a.s.

Celkové pojistné, které společnost zaplatí České podnikatelské pojišťovně a.s. činí 32 669,-- Kč a graf znázorňuje podíl všech druhů pojištění na celkovém pojistném

Obrázek 4-1 Podíl všech pojištění na celkovém pojistném

Zdroj: Vlastní vypracování

Jak je patrné z grafu, pojištění majetku představuje největší část všech nákladů na pojištění společnosti P.T.I.C. a.s..

5 NÁVRHY A DOPORUČENÍ ZMĚN POJISTNÉHO PORTFOLIA

Po identifikování a zhodnocení rizik se rozhodují, na kterou komerční pojišťovnu budou převedena rizika, které spadají dle výsledků analýzy do oblastí zahrnujících krytí rizik prostřednictvím pojištění.

5.1 Kritéria při výběru komerční pojišťovny

Česká ekonomika se přetváří rychlým tempem. V závislosti na hospodářském a sociálním vývoji se rozvíjí i pojišťný trh. V roce 2007 působí v ČR 43 pojišťoven, které se zabývají různými druhy pojištění a nabízí různé pojišťovací produkty. Tabulka 5-1 zobrazuje počet komerčních pojišťoven podle druhu provozované činnosti a tabulka 5-2 zobrazuje počet komerčních pojišťoven podle toho, zda se jedná o pojišťovny zahraniční či tuzemské.

Největší pojišťovnou je Česká pojišťovna, druhá a Kooperativa a za ní následuje Allianz pojišťovna.

Tabulka 5-1 Počet komerčních pojišťoven dle druhu činnosti

	Rok 2007
Pojišťovny celkem	28
životní	17
neživotní	24
univerzální	19

Zdroj: www.cap.cz

Jako neživotní pojišťovny jsou označeny ty, které provozují jedno či více odvětví neživotního pojištění, jako univerzální pojišťovny označujeme ty, které provozují souběžně jedno či více odvětví neživotního pojištění a zároveň jedno či více odvětví

životního pojištění. Za životní pojišťovny jsou označovány ty, které provozují ryze životní pojištění. [15]

Každý, kdo vstupuje nějakým způsobem do kontaktu s jinou právnickou osobou, musí mít podle mého názoru alespoň představu o společnosti, se kterou chce navázat obchodní vztah. Podrobnější charakteristiku zbylých výše jmenovaných pojišťoven uvádím v následujícím textu.

→ **ČESKÁ POJIŠŤOVNA, A.S.**

Česká pojišťovna je univerzální pojišťovnou s dlouholetou a bohatou tradicí v životním i neživotním pojištění. Od znovuzavedení konkurenčního prostředí v r. 1991 je největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. Tradice České pojišťovny se odvíjí nepřetržitě od roku 1827, kdy byla v Praze založena První česká vzájemná pojišťovna. Ta zpočátku provozovala pouze požární pojištění nemovitostí. V druhé polovině 19. století již byla První česká vzájemná pojišťovna tak silná instituce, že jí neotřásly ani náhrady škod po řadě velkých požárů koncem století včetně vůbec největší pojistné události v 19. století, jíž byl požár rozestavěného Národního divadla.

Česká pojišťovna poskytuje jak individuální životní a neživotní pojištění, tak i pojištění pro malé, střední a velké klienty v oblasti průmyslových a podnikatelských rizik. Přibližně 6000 zaměstnanců a 6000 obchodních zástupců se na 80 agenturách a více než 700 obchodních místech stará o co největší spokojenost klientů. Česká pojišťovna spravuje přes 14,5 milionů pojistných smluv, její bilanční suma k 30.9.2004 činila 122,3 miliardy korun. [15]

Prostřednictvím svých dceřiných společností sama posiluje své postavení na českém trhu a úspěšně expanduje v některých evropských zemích.

Počátkem 20. století začala První česká vzájemná pojišťovna nabízet svým klientům také životní pojištění, pojištění proti vloupání a pojištění zákonné odpovědnosti a úrazu. Po roce 1948 vznikla jediná Československá pojišťovna, která si monopolní postavení držela až do roku 1991, kdy byl zákonem o pojišťovnictví otevřen trh a umožněn vstup dalších pojišťoven.

→ **GENERALI POJIŠŤOVNA, A.S.**

Základní kapitál pojišťovny je 500 mil. Kč. Akcionářem je Generali Holding Vienna AG, který vlastní 100 % akcií. Generali patří mezi největší evropské pojišťovací skupiny a je součástí celosvětově působící skupiny Generali, jejíž centrála se od svého založení v roce 1831 nachází v Terstu. Do skupiny Generali náleží 108 pojišťoven na všech pěti kontinentech. V roce 1993 se Generali vrátila zpět do České republiky jako jedna z nejsilnějších a nejspolehlivějších pojišťoven.

Generali Pojišťovna a.s. je komplexním pojišťovacím ústavem, pro který pracuje bezmála 3000 zaměstnanců a spolupracovníků v celé České republice. Svým zákazníkům nabízí v oblasti životního i neživotního pojištění rozsáhlý servis a bezplatné poradenství při volbě optimálního pojistného krytí. Klade důraz na vysokou kvalitu pojistných produktů a dokonalý a rychlý servis na všech úrovních činnosti. Generali je hustotou sítě svých zastoupení dostupná zákazníkům na celém území České republiky.

Široký pojistný program, zahrnující pojištění osob, majetku, odpovědnosti, motorových vozidel i průmyslových a podnikatelských rizik nabízíme prostřednictvím vlastních spolupracovníků i řady renomovaných makléřských společností.

Při svém návratu na český pojistný trh po téměř 50 letech pojišťuje Generali Pojišťovna a.s. komplexně nejen drobné chovatele, ale i velké zemědělské podniky, zpracovatelské závody (jatky, mlékárny, konzervárny atd.) a jiné subjekty, jejichž činnost úzce souvisí se zemědělstvím. Generali Pojišťovna a.s. rozšířila již v roce 1997 svojí nabídku pojištění na oblast zemědělství. Filosofie nabídky zemědělského pojištění vychází z tradice českého zemědělského pojištění z doby před druhou světovou válkou. Vědomi si skutečnosti, že zemědělec nikdy neměl a ani dnes nemá peněz nazbyt, nabízí mu pojistnou ochranu zejména proti rizikům, která mohou významně ohrozit výsledky jeho podnikání, případně přivést jeho podnik ke krachu. Nenutí zemědělce pojišťovat všechny plodiny, všechna hospodářská zvířata ani všechny stavby, ale může si vybrat, co pojistit, podle svých potřeb. [16]

→ **HASIČSKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA, A.S.**

Založení společnosti ustavující valnou hromadou v Brně dne 26. listopadu 1991. Společnost vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 11. listopadu 1992 v Brně. Předmětem podnikání je tedy pojišťovací činnost, zajišťovací činnost, činnost související s pojišťovací a zajišťovací činností a zábranná činnost. Zahájení pojišťovací činnosti v oblasti neživotního pojištění bylo 11. listopadu 1992 a v oblasti životního pojištění 1. října 1994.

Zajištění pojišťovací činnosti: zajištění zabezpečuje Heat Lambert Group, hlavním zajišťovatelem je švýcarská Swiss R.

Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., nabízí podnikatelům, ale i ostatním právnickým osobám (obce, družstva apod.) pojištění majetku. Jedná se o produkty, z nichž lze poskládat pojištění, které v maximální míře uspokojí individuální nároky klienta na pojistnou ochranu majetku.

Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s. je jedním z nejstarších pojišťovacích ústavů v Evropě, které se zrodily z myšlenky občanské svépomoci. Myšlenka veřejné požární pojišťovny se zrodila již v prvním roce vlády Marie Terezie, která vyzvala zemské úřady k jejich zakládání. Tato panovnice založila v roce 1748 první Fond na úhradu škod vzniklých požáry, povodní a nepřízní počasí. V Čechách se zakladatelem hasičského pojišťovnictví stal Titus Krška a prvním předsedou Hasičské vzájemné pojišťovny, která vznikla v roce 1900, byl Hynek Světlík.

Činnost Hasičské vzájemné pojišťovny byla obnovena Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska v roce 1992. A stejně, jako v letech své předcházející existence, sídlí v historickém Hasičském domě na Vinohradech, který byl postaven v závěru 20. let 20. století z výnosu sbírky, organizované dobrovolnými hasiči k tomuto účelu. Svaz hasičů Čech, Moravy a Slezska je majoritním vlastníkem Hasičské vzájemné pojišťovny, která je stoprocentně ryze českým, podnikatelským subjektem. [17]

→ **ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠTOVNA, A.S.**

Pojišťovna působí na českém pojistném trhu od listopadu 1995. Základní kapitál společnosti činí 1 miliardu Kč. V oblasti povinného ručení patří mezi tři nejvýznamnější pojišťovny na českém trhu. Společnost je řádným členem České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů a dalších sdružení. Jediným akcionářem České podnikatelské pojišťovny, a.s. je Kooperativa pojišťovna a.s.. Wiener Städtische Allgemeine Versicherung AG je hlavním akcionářem Kooperativy pojišťovny, a.s. Koncern nově působí pod společnou značkou Vienna Insurance Group, který v současnosti zaujímá přední pozici na trzích v Rakousku, České republice, Rumunsku a na Slovensku. [19]

→ **Kooperativa pojišťovna a.s.**

Tato je druhou největší pojišťovnou v ČR a na trhu působí 17 let a má více než dva miliony klientů. Hlavním akcionářem je Wiener Städtische Allgemeine Versicherung AG, která loni získala od prestižní agentury Standard & Poor's rating A+ se stabilním výhledem. Pojistné kmeny pojišťovny jsou chráněny zajistnými programy světových zajišťoven jako jsou např. Swiss Re, GE Frankone Re a Munich Re, které poskytují dostatečnou ochranu před škodami velkého rozsahu a které jsou schopny splnit závazky vůči klientům. [18]

5.2 Výběr vhodného pojistného portfolia

V kapitole 3.6 Zhodnocení rizikové analýzy společnosti P.T.I.C. a.s. vyplynula po provedené kvalitativní a kvantitativní analýze následující rizika, která by společnost P.T.I.C a.s. měla pojistit. Jedná se o:

- rizika poškození, odcizení a zničení motorového vozidla,
- živelná rizika u movitých věcí a staveb.
- odpovědnost za škodu způsobenou provozem organizace.

Tabulka 5-3 Pojistné produkty

Riziko	Navržený pojistný produkt¹
Rizika poškození, odcizení a zničení motorových vozidel	Havarijní pojištění
Riziko krádeže a loupežného přepadení	Pojištění pro případ odcizení věci
Živelná rizika u movitých věcí a staveb	Pojištění majetku
Odpovědnost za škodu způsobenou provozem organizace	Pojištění odpovědnosti podnikatele

Zdroj: Vlastní vypracování

Předchozí tabulka znázorňuje mnou navržené pojistné produkty, které budou krýt výše jmenovaná rizika družstva. Pojistné produkty má každá komerční pojišťovna pojmenovány jinak, proto jsem názvosloví převzal od České podnikatelské pojišťovny a.s. Přesné znění pojistných podmínek je uvedeno v přílohách na konci této práce. Jelikož se mi zdá bezpředmětné tyto pojistné podmínky opisovat, zaměřím se u vybraných druhů pojištění pouze na jejich stručný obsah, především na rozsah pojištění, které je podle mého názoru nejdůležitější, protože podle něho vidíme, co a jak máme pojištěno.

5.2.1 Havarijní pojištění

Tento produkt je určen k ochraně všech běžných typů vozidel, která jsou ve vlastnictví nebo nájmu podnikatelů pro případ výskytu některého či všech následujících rizik: havárie, živelní nebezpečí, náraz vozidla, odcizení, úraz přepravovaných osob.

Česká pojišťovna nabízí havarijní pojištění vozidel firmy P.T.I.C. a.s. v celkové ceně 23 994 Kč za rok. Dostupnost pobočky je dobrá. Pobočka se nachází téměř v centru města. Sleva za propoj i štěnost je nabízena ve výši 5 % ročního pojistného. Výhodou je možnost sjednání pojištění přes internet. V tomto případě poskytne pojišťovna slevu

¹ Názvy použitých pojistných produktů byly převzaty od České pojišťovny, a.s.

10 % z ročního pojistného. Po zahrnutí slevy do ceny pojištění bude činit roční pojistné 21 595 Kč.

Kooperativa nabízí havarijní pojištění vozidel firmy v celkové ceně 28 608 Kč za rok. Dostupnost pobočky je velice dobrá. Pobočka se nachází v centru města. Sleva za propojištěnost není nabízena. Kooperativa nabízí sjednání pojištění Tandem, které zahrnuje povinné ručení, havarijní pojištění a navíc některá připojištění.

Česká podnikatelská pojišťovna nabízí havarijní pojištění vozidel firmy v celkové ceně 22 935 Kč za rok. Dostupnost pobočky je dobrá. Pobočka se nachází téměř v centru města. Sleva za propoj i štěnost je nabízena ve výši 5 % ročního pojistného.

Tabulka 5-4 Havarijní pojištění

Název	Česká pojišťovna	Česká podnikatelská	Kooperativa
Pojistná částka	980 000,-	980 000,-	980 000,-
Spoluúčast	min. 2000,-	min 500,-	min. 1000,--
Pojistné celkem	21 595,-	22 935,-	28 608,--

Zdroj: Vlastní vypracování

5.2.2 Pojištění pro případ odcizení věci

Česká pojišťovna ve svých pojistných podmínkách umožňuje sjednat pojištění za těchto podmínek:

- Z pojištění pro případ odcizení věci vzniká právo na plnění, jestliže pojištěná věc byla odcizena způsobem, při kterém pachatel překonal překážky nebo opatření chránící věc před odcizením.
- V případě, že byly odcizeny cennosti, vzniká právo na plnění jen tehdy, byly-li odcizeny z uzamčené pancéřované pokladny anebo byly zabezpečeny způsobem dohodnutým ve smlouvě. To neplatí, jestliže k jejich odcizení došlo při dopravní nehodě, při níž byla osoba pověřená přepravou těchto věcí, zbavena možnosti svěřené hodnoty opatrovat.

- Nedošlo-li k odcizení pojistné věci způsobem uvedeným v odstavci 1 a 2 vzniká právo na plnění, byl-li pachatel zjištěn podle pravomocného rozhodnutí, kterým bylo ukončeno trestní řízení vedené v souvislosti s odcizením pojištěné věci nebo jestliže pachatel použil proti pracovníkům násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí.
- Pojišťovna je povinna plnit také za poškození nebo zničení pojištěné věci nebo stavební součásti místností nebo schránky, jejichž obsah je pojištěn, které bylo způsobeno jednáním směřujícím k odcizení věci. [16, 22]

Pojištěny jsou:

- Cennosti (peníze, ceniny, drahé kovy a jiné cennosti) uložené:
 - a. v uzamčené pancéřované nebo železné pokladně nejméně 100 kg těžké (bez omezení částkou),
 - b. pod jiným pevným uzávěrem v uzamčených místnostech až do celkové částky 10 000 Kč.
- Cennosti přepravované pověřeným pracovníkem.
- Zásoby a movité věci (kromě motorových vozidel a jejich příslušenství).

Generali nabízí pojištění pro případ odcizení za následujících podmínek:

Z pojištění pro případ odcizení věci vzniká právo na plnění, jestliže pojištěná věc byla odcizena způsobem, při kterém pachatel překonal překážky nebo opatření chránící pojištěnou věc před odcizením. Maximální plnění poskytuje pojišťovna při dodržení všech podmínek, které jsou specifikovány ve smlouvě.

U pojištění pro případ odcizení vyžaduje Generali pojišťovna spoluúčast klienta ve výši 10%, aby byl klient motivován na větší zabezpečení svého majetku. [20, 23]

Hasičská vzájemná pojišťovna charakterizuje pojištění pro případ odcizení věci následujícím způsobem. Maximálním plněním pojišťovny je pojistná částka sjednaná pro riziko odcizení. Dojde-li však k odcizení pojištěných věcí poskytne pojišťovna pojistné plnění maximálně do výše odpovídající skutečnému zabezpečení v době vzniku pojistné události. [21,24]

Tabulka 5-5 Pojištění pro případ odcizení

Název	Česká pojišťovna	Generali pojišťovna	Hasičská vzájemná pojišťovna
Pojistná částka	3786 000,-	3786 000,-	3786 000,-
Spoluúčast	0,-	10%	0,-
Pojistné celkem	6 789,-	6 268,-	8 564,-

Zdroj: Vlastní vypracování

5.2.3 Pojištění movitého a nemovitého majetku

Česká pojišťovna ve svých pojistných podmínkách charakterizuje pojištění staveb následujícím způsobem:

1. Pojištění se vztahuje na poškození nebo zničení staveb tíhou sněhu nebo námrazy nebo v přímé souvislosti s těmito událostmi, dále na soubor movitých věcí s výjimkou zásob z vlastní výroby.
2. Pojištění se rovněž vztahuje na poškození nebo zničení věci živelní událostí, tíhou sněhu nebo námrazy a na poškození nebo zničení věci, došlo-li k němu v přímé souvislosti s těmito událostmi, které nastaly během trvání pojištění.

Živelnými riziky rozumíme:

- požár,
- výbuch,
- blesk,
- vichřice,
- povodeň nebo záplava,
- krupobití,
- sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, pokud k nim nedošlo v souvislosti s průmyslovým nebo stavebním provozem,
- sesouvání nebo zřícení lavin,
- pád stromů, stožárů a jiných předmětů, nejsou-li součástí poškození pojištěné věci,

- zemětřesení dosahující alespoň 6. stupně mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení.[19, 22]

Generali pojišťovna nabízí tento produkt za následujících pojistných podmínek:

Předmětem pojištění je:

1. Pojištění se vztahuje na stavby a jejich stavební součásti uvedené v přehledu pojištěných staveb. Stavby, které nejsou jmenovitě uvedené v pojistné smlouvě, nejsou pojištěny.
2. Pojištění se nevztahuje na příslušenství stavby.
3. Pojištění se dále nevztahuje na škody způsobené na stavbách, které nesplňují ustanovení stavebního zákona v platném znění a příslušných prováděcích vyhlášek, jakož i na zchátralých, neudržovaných, opuštěných nebo nevyužívaných stavbách a na veškerých movitých věcech a zásobách v takových stavbách umístěných.
4. Podle těchto pojistných podmínek lze pojistit pouze stavby nacházející se na území České republiky.

Podle všeobecných pojistných podmínek lze uzavřít pojištění staveb pro případ poškození nebo zničení věci pojistným nebezpečím:

- a) flexa (požár, úder blesku, výbuch a pád letadla, aerodynamický třesk, kouř, náraz vozidla),
- b) přírodním (vichřice, krupobití, pád stromu, tíha sněhu),
- c) katastrofickým,
- d) vody vytékající z vodovodního zařízení,
- e) odcizení. [20, 23]

Generali nabízí toto pojištění za částku, která je v následující tabulce, spoluúčast je ve výši 5%, minimálně však 1000,-- Kč.

Hasičská vzájemná pojišťovna ve svých pojistných podmínkách charakterizuje pojištění movitého a nemovitého majetku pro případ poškození nebo zničení živelní událostí následujícím způsobem:

1. Pojištění lze sjednat proti poškození nebo zničení předmětu pojištění dále uvedenými nebezpečími.
2. Základní živelní pojištění, tj. požár, výbuch, přímý úder blesku, náraz nebo zřícení letadla či jiného podobného stroje, popřípadě jeho části nebo nákladu.
3. Sdružené živelní pojištění, tj. požár, výbuch, přímý úder blesku, náraz nebo zřícení letadla či jiného podobného stroje, popřípadě jeho části nebo nákladu, vichřice, krupobití, sesuv lavin, zřícení skal nebo zemin, tíha sněhu nebo námrazy, pád stromu nebo stožáru, náraz silničního dopravního prostředku, voda nebo topné médium vytékající z vodovodních zařízení, povodeň a záplava, jednání pachatele za účelem odcizení pojištěných věcí.

Předmětem pojištění jsou:

1. Pojištění se vztahuje na uvedené věci, jejichž vlastníkem je pojištěný. Na věci, které nejsou ve vlastnictví pojištěného, se kterými však pojištěný nakládá, se pojištění vztahuje jen když je tak v pojistné smlouvě výslovně ujednáno.
2. Pojištění se vztahuje na stavby, jejichž vlastníkem je pojištěný. Na příslušenství a součásti předmětu pojištění, tj. na vedlejší stavby, jednoduché stavby, drobné stavby, seskupení a soubory staveb, kterým nebylo přiděleno popisné či evidenční číslo, se pojištění vztahuje, jen když je to v pojistné smlouvě výslovně sjednáno.
3. Je-li to v pojistné smlouvě dojednáno, vztahuje se pojištění i na drobnou stavební mechanizaci, nedokončené stavby a na stavební materiál.[21, 24]

Tabulka 5-9 Pojištění movitého a nemovitého majetku

Druh	Název	Česká pojišťovna	Generali pojišťovna	Hasičská vzájemná pojišťovna
Soubor staveb	Pojistná částka	52 000 000,-	52 000 000,-	52 000 000,-
	nižší riziko 70%		17 971,-	26 623,-
	vyšší riziko 30%		17 305,-	39 935,-
	Spoluúčast	1000,-	5%	0,-
	Pojistné	42 788,-	50 489,-	66 558,-
Movité věci	Pojistná částka	24 475 689,-	24 475 689,-	24 475 689,-
	nižší riziko 70%			25 699,-
	vyšší riziko 30%			38 564,-
	Spoluúčast	1000,-	5%	0,-
	Pojistné	7 343,-	48 951,-	64 263,-
	Pojistné celkem	50 131,-	99 440,-	130 821,-

Zdroj: Vlastní vypracování

5.2.4 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace

Česká pojišťovna ve svých pojistných podmínkách charakterizuje pojištění odpovědnosti na odpovědnost za škodu vzniklou při činnosti, která je zapsaná v podnikovém rejstříku jako předmět činnosti pojištěného. [16,22] Z tohoto pojištění se kryjí zejména škody:

- způsobené provozní činností
- způsobené vadným výrobkem
- vzniklé v souvislosti s poskytovanými službami (včetně nakažení salmonelou)
- vzniklé v souvislosti s vlastnictvím nemovitosti
- vzniklé na věcech zaměstnanců

Plnění ze všech škodných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku může být poskytováno až do výše dvojnásobku limitu sjednaného ve smlouvě.

Prostřednictvím připojištění mohou podnikatelé rozsah pojištění odpovědnosti rozšířit například o:

- škody vzniklé jinak než na zdraví nebo na věci (finanční škody)
- škody způsobené vibracemi, sesedáním, sesouváním půdy a erozí a škody vzniklé v důsledku poddolování
- škody na věcech užívaných pojištěným
- škody na věcech převzatých pojištěným, pokud jsou předmětem jeho závazku
- náhradu nákladů vynaložených zdravotní pojišťovnou na léčení pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

Česká podnikatelská pojišťovna nabízí toto pojištění za následujících podmínek:

- je škoda způsobená třetí osobě porušením právní povinnosti nebo provozní činností.
- zahrnuje škody na věci a na zdraví.

Prostřednictvím připojištění mohou podnikatelé rozsah pojištění odpovědnosti rozšířit například o:

- finanční škody
- škody na věcech převzatých a užívaných
- škody na věcech zaměstnanců vzniklých při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi

Hasičská vzájemná pojišťovna ve svých pojistných podmínkách charakterizuje pojištění odpovědnosti za škodu následujícím způsobem:

Základní pojištění lze sjednat pro případ odpovědnosti pojištěného za škodu:

- obecnou odpovědnost (včetně provozní), kterou pojištěný způsobil jinému svou činností nebo vztahem uvedeným v pojistné smlouvě
- vyplývající z vlastnictví nájmu nebo správy nemovitých staveb a jejich příslušenství a součástí, uvedených v pojistné smlouvě

Dodatkové pojištění lze sjednat v případě, že bylo sjednáno základní pojištění. Dodatkové pojištění lze sjednat pro případ odpovědnosti pojištěného za škodu:

- vyplývající z vlastnictví movitých věcí, uvedených v pojistné smlouvě
- na věcech, které nejsou ve vlastnictví pojištěného, které však pojištěný po právu užívá k provozní činnosti
- na věci, kterou pojištěný převzal do své moci od jiné osoby na základě smlouvy za účelem zpracování, opravy, prodeje, úschovy, uskladnění, poskytnutí odborné pomoci anebo ke splnění jiného závazku
- na vnesených věcech, pokud za tuto škodu odpovídá podle § 433 a § 434 občanského zákoníku
- za náhradu nákladů vynaložených zdravotní pojišťovnou na zdravotní péči ve prospěch jiné fyzické osoby
- za finanční škodu
- za škodu způsobenou vadou výrobku
- zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci, které se vztahuje

Dodatkové pojištění lze sjednat rovněž na náhradu nákladů, vynaložených zdravotní pojišťovnou na zdravotní péči ve prospěch jiné fyzické osoby, pokud k újmě na zdraví nebo smrti úrazem došlo následkem zaviněného porušení pracovních povinností v pracovních vztazích a pokud pojištěný za tuto újmu odpovídá.

Předpokladem vzniku práva na plnění z tohoto pojištění je, že odpovědnost za škodu vznikla pojištěnému při provozní činnosti nebo v souvislosti s touto činností, nebo vztahem pojištěného, určeným v pojistné smlouvě. [21, 24]

Tabulka 5-10 Pojištění odpovědnosti za škodu

Název	Česká pojišťovna	Česká podnikatelská pojišťovna	Hasičská vzájemná pojišťovna
Pojistná částka	4 000 000,-	4 000 000,-	4 000 000,-
Spoluúčast	0,-	1000,-	1000,-
Pojistné celkem	17 890,-	13 876,-	15 876,-

Zdroj: Vlastní vypracování

V následující tabulce jsem shrnul nabídku pojistného portfolia od všech pojišťoven, které jsem využil pro svoji práci.

Tabulka 5-12 Souhrn pojištění

Název	Česká pojišťovna	Generali pojišťovna	Hasičská vzájemná pojišťovna	Kooperativa pojišťovna	Česká podnikatel. pojišťovna
Havarijní pojištění	21595,-	X	X	28 608,-	22 935,-
Pojištění pro případ odcizení	6789,-	6268,-	8 564,-	X	X
Pojištění movitého a nemovitého majetku	50131,-	99940,-	130 821,-	X	X
Pojištění odpovědnosti za škodu	17 890,-	X	15876,-	X	13876,-

Zdroj: Vlastní vypracování

5.3 Srovnání komerčních pojišťoven

Při výpočtech pojistného u jednotlivých pojišťoven se vycházelo ze stejných vstupních dat, které byly předloženy všem pojišťovnám. Jednalo se o následující informace:

- předmět podnikání – realitní činnost, administrativní práce
- místo podnikání – Mratín
- majetek společnosti 60 000 000 Kč
- společnost se nenalézá v záplavové oblasti
- roční obrát je 36 mil. Kč
- Výsledek hospodaření za rok 2007 byl 4,5 mil. Kč

Dále jsem pojišťovnám dal k dispozici následující informace:

Soubor všech staveb = 52 000 000,- Kč

Soubor movitých věcí bez zásob vlastní výroby = 3 879 023,- Kč

Soubor movitých vozidel s SPZ = 867 765,- Kč

Úhrnná částka hrubých mezd = 3 768 879,-- Kč

Na základě těchto informací vypracovali pracovníci oslovených komerčních pojišťoven nabídku pojistných produktů, na základě které může společnost uzavřít pojistné smlouvy. Tyto nabídky od všech oslovených komerčních pojišťoven jsou podrobně rozepsány v předcházející kapitole 5.2 Výběr vhodného pojistného portfolia.

Vhodné pojistné portfolio ale nelze vybrat pouze podle výše pojistného, které by společnost měla platit. Existuje několik dalších faktorů a kritérií, které usnadňují rozhodování, jakou si vybrat komerční pojišťovnu a jaký pojistný produkt.

Klient by se měl především zaměřit na:

- Image komerční pojišťovny - Je vytvářena již vlastním názvem společnosti. Klienty ovlivňuje obraz komerční pojišťovny navenek, image vytváří také reklama. Podnikatel se spíše rozhodne pro komerční pojišťovnu, která informuje o své činnosti prostřednictvím tiskových konferencí, vydáváním tiskových prohlášení nebo publikováním článků v odborných časopisech. Sdělovací prostředky velice napomáhají při public relations.
- Dosavadní zkušenosti s komerční pojišťovnou, vliv rodiny a přátel - Jakákoliv negativní zkušenost spočívající například v pomalé likvidaci pojistné události nebo v nevhodném chování pracovníka komerční pojišťovny odráží klienta a ten poté odchází ke konkurenci.
- Vývoj předepsaného pojistného - Jedná se o pojistné, které je stanovené na dohodnuté pojistné období. Po odečtení nákladů je základem pro výpočet daně z příjmů komerční pojišťovny. Předepsané pojistné je významným ukazatelem výsledku činnosti každé komerční pojišťovny. Je nutné, aby klient předepsané srovnával nejen s ostatními komerčními pojišťovnami, ale i jeho změny v čase.
- Podíl na pojistném trhu - Znamená, že konkrétní komerční pojišťovna má procentuální podíl na pojistném trhu. Určuje se na základě celkového předepsaného pojistného. Jedná se tedy o část pojistného trhu, jež má obsazenu

příslušná komerční pojišťovna. Znamená též množství poptávky na pojistném trhu, kterou konkrétní komerční pojišťovna v daném období uspokojila.

- Výše základního kapitálu komerční pojišťovny - Jedná se o peněžní ocenění hmotného a nehmotného jmění a zásob, které určil podnikatelský subjekt, tj. komerční pojišťovna, na podnikání. Minimální výška základního jmění je dána zákonem. Výše základního jmění se objevuje ve výroční zprávě příslušné komerční pojišťovny.
- Výše technických rezerv komerční pojišťovny - Jedná se o speciální peněžní prostředky komerční pojišťovny, které slouží jako cizí zdroj krytí závazků, jež vyplývají z uzavřených a spravovaných pojistných smluv. Tyto závazky jsou většinou dlouhodobého charakteru, a pojistné plnění je vypláceno několik let po uzavření pojistné smlouvy. Komerční pojišťovna díky hodnocení technických rezerv může zlepšit svou finanční situaci, a popřípadě i připsat svým klientům určité výnosy (u životního pojištění).
- Solventnost komerční pojišťovny - Uzavřením pojistné smlouvy se komerční pojišťovna zavazuje splnit své závazky vůči pojištěnému (pojistníkovi), které plynou právě z pojistné smlouvy. Solventnost pojišťovny znamená její schopnost splnit své závazky vůči klientům v každém čase a v patřičné výši. Podle zákona o pojišťovnictví je komerční pojišťovna povinna po celou dobu své činnosti mít vlastní zdroje nejméně ve výši minimální míry solventnosti, kterou se rozumí výše vlastních zdrojů vypočítaná způsobem, který stanoví ministerstvo financí.
- Dostupnost poskytovaných služeb - Při volbě komerční pojišťovny hraje také svou roli možnost kontaktu s pojišťovnou. Menší pojišťovny nebo začínající pojišťovny mají méně obchodních míst, jsou tedy méně dostupné v případě nutného osobního kontaktu klienta s pojišťovnou, a to může některé z nich odradit.
- Pojistné (cena předpokládaného rizika) - Jedná se o cenu za poskytovanou pojišťovací službu, kterou musí zaplatit pojištěný jako protihodnotu za finanční krytí rizika. Je možné též říci, že se jedná o cenu pojištění, tedy sumu dohodnutou v pojistné smlouvě nebo stanovenou právním předpisem, kterou je

potřebné zaplatit na určené nebo dohodnuté pojistné období, aby bylo pojištění v platnosti.

- Pojistná rizika (úplnost pojistné nabídky) - Jedná se o to, zda soubor podmínek dohodnutých v pojistné smlouvě, nebo stanovených v právním předpisu, podle kterého je možné pojištění realizovat a poskytnout pojistné plnění, obsahuje všechna pojistná rizika, která klient očekává. Pojistné podmínky členíme na všeobecné pojistné podmínky a na specifické pojistné podmínky. Specifické pojistné podmínky konkretizují všeobecné pojistné podmínky, a to zejména různé výluky v daném pojištění konkrétní.
- Rychlost likvidace pojistných událostí - Úsek likvidace škod je vizitkou každé komerční pojišťovny. Klient uzavírá pojištění z důvodu nebezpečí vzniku škody a teprve, když nastane, zjistí, zda pojištění bylo dobré nebo špatné. Klient, kterému byla vyřízena likvidace škody rychle a bez problémů, u své komerční pojišťovny setrvává a podělí se o dobré zkušenosti. Mnohdy právě likvidace škod rozhoduje o úspěchu nebo neúspěchu pojišťovny a její význam v současnosti stále roste.
- Výše spoluúčasti – Jedná se o částku, kterou se klient podílí na pojistné události, tj. kterou je nucen zaplatit sám. [11]

V navrženém scoring modelu se budu rozhodovat jenom na základě některých kritérií, kterými jsou:

- image pojišťovny,
- rychlost likvidace pojistné události,
- pojistná rizika, tj. úplnost pojistné nabídky,
- předepsané pojistné,
- výše pojistného,
- dosavadní zkušenosti,
- dostupnost služeb,
- výše spoluúčasti.

Předsedovi představenstva jsem dal na zvážení, kterému kritériu přiřkládá jako zástupce společnosti největší význam a jak důležitá jsou pro něj a pro společnost ostatní kritéria. Na základě těchto informací jsem zpracoval následující scoring model.

Tabulka 5-15 Scoring model

Kriterium	Váha	Česká pojišťovna	Generali	Hasičská vzájemná pojišťovna	Kooperativa pojišťovna	ČPP
Image	15%	Výborná	Výborná	Výborná	Výborná	Výborná
		1	1	1	1	1
		0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Rychlost likvidace poj. události	10%	Výborná	Výborná	Velmi dobrá	Výborná	Výborná
		1	1	2	1	1
		0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
Pojistná rizika	15%	Výborné	Dobré	Velmi dobré	Dobré	Velmi dobré
		1	3	2	2	1
		0,15	0,45	0,3	0,3	0,15
Předepsané pojistné (tis. Kč)	5%	39 804 939	7 901 020	335 407	29 011 129	4 751 560
		1	3	5	2	4
		0,05	0,15	0,25	0,1	0,2
Dosavadní zkušenosti	10%	Výborné	Výborné	Výborné	Výborné	Výborné
		1	1	1	1	1
		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Dostupnost služeb	5%	Výborné	Výborné	Výborné	Výborné	Výborné
		1	1	1	1	1
		0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Výše spoluúčasti	10%	Dobré	Velmi dobré	Výborné	Velmi dobré	Velmi dobré
		3	2	1	2	2
		0,3	0,2	0,1	0,2	0,2
Celkem bodů	100%	1,15	1,95	1,8	1,6	1,85
Celkové	X	1	5	3	2	4

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4 Doporučení vhodného pojistného portfolia

Při výběru toho nejvhodnějšího pojistného portfolia jsem zvažoval, zda zůstat u pojištění u jedné komerční pojišťovny, nebo využít nabídek více pojišťoven a nabízené pojistné produkty mezi sebou zkombinovat. Došel jsem k závěru, že by se možná vyplatilo pojištění rozdrobit do několika pojišťoven. Na druhou stranu to ale bude pro pracovníky společnosti P.T.I.C. a.s. znamenat větší časové a organizační problémy. Jde o to, že společnost P.T.I.C. a.s. bude mít více pojistných smluv a při pojistné události bude více práce vyhledat, kde má společnost P.T.I.C. a.s. jaké pojistné smlouvy a pracovníci budou muset kontaktovat více pojišťoven, což znamená více času.

Jelikož při výběru nejvhodnějšího pojistného portfolia by se nemělo hledět na pohodlí, ale na účel na možnost pokrytí. Proto společnost P.T.I.C. a.s. doporučuji více pojistných smluv u více komerčních pojišťoven, doporučuji na základě výše pojistného následující rizika u těchto komerčních pojišťoven:

- Česká pojišťovna:
 - havarijní pojištění
 - pojištění movitého a nemovitého majetku.
- Generali pojišťovna:
 - Pojištění pro případ odcizení
- Česká podnikatelská pojišťovna:
 - pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace.

Výhody, které nabízejí pojišťovny jsou:

- **Česká pojišťovna:**
 - havarijní pojištění – všechna vozidla jsou dána do souboru, tzn. že pojištění je mnohem levnější. Nabízení rozsáhlé asistenční služby a rychlé vyřešení pojistných událostí.
 - pojištění movitého a nemovitého majetku - opět je zde nejlevnější nabídka za podobných pojistných podmínek a podobné spoluúčasti. Dále bych doporučil zvážit, zda je vhodné pojišťovat proti krádeži všechny majetek, nebo pouze jeho části, hlavně vybavení kanceláří a administrativní budovy.

➤ **Generali pojišťovna:**

- u Generali pojišťovny je nabídka nejvýhodnější, jelikož je několikrát levnější než u jiných pojišťoven za velmi podobných pojistných podmínek.

➤ **Česká podnikatelská pojišťovna:**

- pojištění odpovědnosti za škodu – toto pojištění bych také doporučil uzavřít s Českou podnikatelskou pojišťovnou, jelikož pokrývá všechna rizika za nejnižší pojistné. Dále je pojišťovna více zaměřená na pojištění odpovědnosti za škodu s možností široké škály připojištění

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo navrhnout vhodné pojistné portfolio pro společnost P.T.I.C. a.s.

V první části práce jsem vymezil postup zpracování mé diplomové práce, poukázal jsme na nedostatky dotčené společnosti při uzavírání stávajícího pojistného portfolio,

V druhé části jsem shrnul poznatky z literatury, které se týkají rizika a pojištění. Na základě těchto informací jsem zpracovával další části této diplomové práce.

V třetí části jsem se věnoval charakteristice společnosti P.T.I.C. a.s., dále jsem specifikoval činnost společnosti. Dále jsem se zabýval analýzou rizik, která mohou společnost potkat. Nejprve jsem vybral ta, která podle mého názoru společnost nejvíce ohrožují. Tato rizika jsem zhodnotil pomocí kvalitativní a kvantitativní analýzy měření rizik.

Kvalitativní analýzou jsem ohodnotil rizika pomocí stupně rizika v závislosti na jejich závažnosti a četnosti výskytu, které byly ohodnoceny stupni 1 – 5 pomocí konkrétních kritérií. Poté jsem prostřednictvím vztahu závažnosti a četnosti rizik k jejich pojistitelnosti roztřídil tato rizika do skupin podle toho, zda je nutné tato rizika pojistit či ne, zda je vhodná kombinace pojištění a samopojištění, nebo uplatnit pouze samopojištění. Vysoce rizikovou činnost společnost neprovádí, proto jsem nemusel doporučovat ukončit její realizaci.

Kvantitativní analýzou jsem ohodnotil rizika pomocí předpokládané hodnoty ztráty, kterou jsem konzultoval s předsedou představenstva.

Na základě těchto dvou analýz jsem dospěl k závěru, že komerční pojišťovna by měla krýt následující rizika, a to riziko odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace, riziko poškození, odcizení a zničení automobilů, riziko krádeže a

loupežného přepadení, živelná rizika u souboru movitých věcí a staveb, a riziko odpovědnosti za škodu způsobenou provozem organizace.

V další části práce jsem zhodnotil stávající pojistné portfolio společnosti P.T.I.C. a.s., jeho nynější smlouvy a jejich pojistné podmínky.

V poslední části práce jsem po identifikaci rizik a jejich zhodnocení provedl výběr komerčních pojišťoven, na které by bylo možno převést. U každé z pojišťoven jsem ke každému riziku přiřadil pojistné produkty, které by měly krýt jednotlivá rizika společnosti. Jednalo se o pojištění pro případ odpovědnosti za škodu, pojištění movitého a nemovitého majetku pro případ poškození nebo zničení živelnou událostí, zničení nebo odcizení motorového vozidla (havarijní pojištění), pojištění pro případ odcizení věci.

Na základě zhodnocení rizikové analýzy jsem navštívil vybrané pojišťovny s žádostí o vypracování konkrétní nabídky pojištění včetně pojistných podmínek. Všechny nabídky jsem poté zpracoval a ohodnotil v páté části této práce.

Výsledkem této diplomové práce je tedy doporučení vhodného pojistného portfolio vybraného na základě provedeného scoring modelu pomocí kritérií, které považuji za nejdůležitější. Podle výsledků analýzy má společnost dvě možnosti, jak se pojistit a krýt svá rizika. Za prvé je to komplexní pojištění u České pojišťovny, druhou možností je rozdrobit rizika mezi více pojišťoven, tak jak je to popsáno v části doporučení vhodného pojistného portfolio.

Doufám, že společnosti pomůže tato diplomová práce při rozhodování, zda zůstat u stávajícího pojistného portfolio nebo ho změnit.

Použitá literatura

- [1] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2003. 178 s. ISBN 80-86119-67-X.
- [2] ČAPKOVÁ, Dana. *Jak pojistit firmu*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. 107s. ISBN 80-7226-337-4.
- [3] ČEJKOVÁ, Viktória a MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické, 2003. 133 s. ISBN 80-86195-11-9.
- [4] MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištěné podnikatelských subjektů*. 1.vyd. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2006. 131 a. ISBN 80-210-3990-6
- [5] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2003. 178 s. ISBN 80-86119-67-X.
- [6] SMEJKAL, V. a RAIS, K.. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 300 s. ISBN 80-247-1667-4.
- [7] TICHY, M. *Ovládání rizika analýza a manahement*. 1. vyd Praha Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415 – 5.
- [8] FOTR, Jiří, DĚDINA, Jiří a HRŮZOVÁ, Helena. *Manažerské rozhodování*. 3.vyd. Praha: Ekopress, 2003. 250 s. ISBN 80-86119-69-6.
- [9] ŽÁK, M a kol. *Velká ekonomická encyklopedie*. 2.vyd. Praha: Linde, 2002, 609 s. ISBN 80-7201-381-5.
- [10] MARTINOVIČOVÁ, D. *Rizika v podnikání a možnosti jejich pojištění*. Brno, 2001. 141 s. Disertační práce na Fakultě podnikatelské Vysokého učení technického v Brně na Ústavu ekonomiky a managementu. Vedoucí disertační práce Doc. Ing. Viktória Čejková, Ph.D.
- [11] BOUČKOVÁ, J. a kol. *Marketing*. 1. vyd Praha: C.H. Beck, 2003. 432 s. ISBN 80-7179-577-1.
- [12] ZÁKON č. 37/204 Sb., o pojistné smlouvě.

Další zdroje:

- [13] Interní materiály Zemědělského družstva Nížkov.
- [14] www.cap.cz, Česká asociace pojišťoven, 30. 3. 2008.
- [15] www.cpoj.cz, Česká pojišťovna, a.s., 5. 4. 2008.
- [16] www.general.cz, Generali pojišťovna, a.s., 30. 3. 2008.
- [17] www.hvp.cz, Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., 5. 4. 2008.
- [18] www.koop.cz, Kooperativa pojišťovna, a.s., 5. 4. 2008.
- [19] www.cpp.cz, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., 5. 4. 2008.

Přílohy

- Příloha 1:** Zákon o pojistné smlouvě 37/2004 Sb.
- Příloha 2:** Pojistná odvětví a skupiny pojištění dle zákona č. 409/2004 Sb.
- Příloha 3:** Přehled základních pojmů
- Příloha 4:** Informace o statutárních orgánech.

Příloha č. 1

Zákon o pojistné smlouvě 37/2004 Sb.

§ 1

Předmět úpravy

Tímto zákonem se v souladu s právem Evropských společenství¹⁾

- a) upravují podmínky podnikání pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí,
- b) upravují podmínky zahájení činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů na základě práva zřizovat pobočky (usazovat se) nebo svobody dočasně poskytovat služby,
- c) zřizuje registr pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí (dále jen „registr“) a
- d) upravuje výkon dohledu nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí.

§ 2

Činnosti vyloučené z působnosti zákona

Tento zákon se nevztahuje na

- a) na zprostředkovatelskou činnost vykonávanou pojišťovnou nebo zajišťovnou a na činnost zaměstnanců pojišťovny a zajišťovny; tuzemská pojišťovna, pojišťovna z třetího státu a tuzemská zajišťovna jsou povinny zabezpečit splnění podmínek důvěryhodnosti (§ 19) a odborné způsobilosti nejméně pro její základní stupeň (§ 18) stanovených tímto zákonem u jejich zaměstnanců, kteří se přímo podílejí na uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv, anebo na jimi provozované zprostředkovatelské činnosti,
- b) poradenskou činnost v pojišťovnictví, kterou se rozumí příležitostné poskytování informací v rámci jiné profesní činnosti či pouhé poskytování obecných informací o pojistných produktech za předpokladu, že účelem takové činnosti není napomáhat uzavření nebo plnění z pojistné nebo zajišťovací smlouvy anebo vypracování odborných posudků škodných událostí;
- c) činnost osob, které zprostředkovávají uzavírání pojistných smluv, jestliže jsou současně splněny tyto podmínky:
 - 1. uzavření pojistné smlouvy vyžaduje pouze znalosti o pojištění, které je na jejím základě poskytováno,
 - 2. nejedná se o pojistné smlouvy životních pojištění ani o pojištění odpovědnosti za škodu,
 - 3. zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví je pouze doplňkem podnikání osoby zprostředkovávající pojištění,
 - 4. sjednávání pojištění je doplňkovou službou dodávaného zboží nebo poskytované služby, je-li toto pojištění sjednáváno pro případ vady, zničení, ztráty tohoto zboží nebo služby,

nebo je-li toto pojištění sjednáváno pro případ poškození nebo ztráty zavazadla nebo pro případ jiného pojistného nebezpečí spojeného s cestováním zabezpečovaným dodavatelem této služby, i když se jedná o životní pojištění nebo o pojištění odpovědnosti za škodu, pokud je takové pojištění doplňkem k cestovnímu pojištění, a

5. výše ročního pojistného pro jednu pojistnou smlouvu nepřesahuje částku odpovídající hodnotě 500 eur a trvání takové smlouvy, včetně jejího prodloužení, nepřesahuje dobu 5 let.

§ 3

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) zprostředkovatelskou činností v pojišťovnictví odborná činnost spočívající v
 1. předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv,
 2. provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv,
 3. uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny nebo zajišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána, nebo
 4. pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv;
- b) pojišťovacím zprostředkovatelem právnická nebo fyzická osoba, která za úplatu provozuje zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví;
- c) pojišťovnou právnická osoba, která je podle zvláštního právního předpisu²⁾ oprávněna provozovat na území České republiky pojišťovací činnost;
- d) zajišťovnou právnická osoba, jejíž činností je přebírání pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou;
- e) členským státem členský stát Evropské unie nebo jiný stát tvořící Evropský hospodářský prostor;
- f) domovským členským státem členský stát, ve kterém má pojišťovací zprostředkovatel jako fyzická osoba svoje bydliště a ve kterém vykonává svoji obchodní činnost nebo ve kterém má pojišťovací zprostředkovatel jako právnická osoba své registrované nebo, nevyžaduje-li členský stát registraci sídla, své statutární sídlo;
- g) hostitelským členským státem členský stát, ve kterém pojišťovací zprostředkovatel provozuje svoji zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby;
- h) příslušným orgánem dohledu orgán domovského členského státu, který je oprávněn vykonávat dohled nad provozováním zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví a který byl jako příslušný orgán oznámen Komisi Evropských společenství;
- i) identifikačními údaji
 1. u fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě obchodní firma a místo podnikání, je-li odlišné od bydliště, adresa bydliště, datum narození a registrační číslo,
 2. u právnické osoby obchodní firma nebo název, její sídlo, registrační číslo, identifikační číslo, bylo-li jí přiděleno, a jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa bydliště a datum narození

- odpovědného zástupce (§ 11); u právnické osoby se sídlem v jiném než členském státě (dále jen „třetí stát“) též adresa organizační složky podniku umístěné v České republice;
- j) trvalým nosičem dat nástroj, který umožňuje spotřebiteli uchování jemu určených informací tak, aby mohly být k dispozici během doby přiměřené účelu informace, a reprodukci těchto informací v nezměněné podobě;
- k) adresou bydliště fyzické osoby adresa jejího bydliště nebo místa, kde se zdržuje; má-li fyzická osoba bydliště na více místech, adresa bydliště, kde fyzická osoba bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale;
- l) provozováním zprostředkovatelské činnosti na základě práva zřizovat pobočky každá trvalá přítomnost (usazení se) pojišťovacího zprostředkovatele z členského státu na území jiného členského státu, než je členský stát, ve kterém má tento pojišťovací zprostředkovatel bydliště nebo sídlo;
- m) svobodou dočasně poskytovat služby právo pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo sídlem v členském státě dočasně provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na území jiného členského státu, než ve kterém má pojišťovací zprostředkovatel své bydliště nebo sídlo, a to v rozsahu uděleném příslušným úřadem země jeho bydliště nebo sídla, jestliže tato činnost nemá charakter trvalé přítomnosti na území tohoto jiného členského státu.

§ 4

Pojišťovací zprostředkovatelé

- (1) Zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví může za podmínek stanovených tímto zákonem provozovat na území České republiky právnická nebo fyzická osoba jako
- a) vázaný pojišťovací zprostředkovatel (§ 5),
 - b) podřízený pojišťovací zprostředkovatel (§ 6),
 - c) pojišťovací agent (§ 7),
 - d) výhradní pojišťovací agent (§ 6a),
 - e) pojišťovací makléř (§ 8), nebo
 - f) pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není Česká republika (§ 9).
- (2) Zprostředkovatel může provozovat zprostředkovatelskou činnost pouze v postavení, v jakém byl registrován.

§ 5

Vázaný pojišťovací zprostředkovatel

- (1) Vázaný pojišťovací zprostředkovatel vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven, neinkasuje pojistné a nevypláci plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. V případě nabídky pojistných produktů více pojišťoven nesmí být tyto produkty vzájemně konkurenční.
- (2) Vázaný pojišťovací zprostředkovatel je ve své činnosti vázán písemnou smlouvou s pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná, a jejími pokyny. Pojišťovna, jejíž pojistný produkt vázaný

pojišťovací zprostředkovatel nabízí, odpovídá za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví.

(3) Za vázaného pojišťovacího zprostředkovatele se považuje i osoba, která vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví za podmínek podle odstavce 1, pokud je v rámci této činnosti nabízeno pojištění, které je doplňkovou službou pojišťovacím zprostředkovatelem dodávaného zboží nebo poskytované služby.

(4) Vázaný pojišťovací zprostředkovatel musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti.

§ 6

Podřízený pojišťovací zprostředkovatel

(1) Podřízený pojišťovací zprostředkovatel spolupracuje s pojišťovacím agentem nebo výhradním pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem na základě písemné smlouvy, neinkasuje pojistné a nezprostředkovává plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Ve své činnosti je vázán pokyny pojišťovacího zprostředkovatele, jehož jménem a na jehož účet jedná. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel je odměňován pojišťovacím zprostředkovatelem, jehož jménem a na jehož účet jedná.

(2) Podřízený pojišťovací zprostředkovatel musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti.

(3) Pojišťovací zprostředkovatel, jehož jménem a na jehož účet jedná podřízený pojišťovací zprostředkovatel, odpovídá za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví.

§ 6a

Výhradní pojišťovací agent

(1) Výhradní pojišťovací agent vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě písemné smlouvy jménem a na účet jedné pojišťovny.

(2) Výhradní pojišťovací agent je ve své činnosti vázán vnitřními předpisy pojišťovny, jejímž jménem a na jejíž účet jedná; bylo-li tak dohodnuto, je oprávněn vybírat pojistné nebo zprostředkovávat plnění z pojistných smluv. Pojišťovací agent je odměňován pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná.

(3) Výhradní pojišťovací agent musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Osoba zapsaná do registru jako výhradní pojišťovací agent a současně jako vázaný pojišťovací zprostředkovatel, podřízený pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř může zprostředkovávat uzavírání pojistných smluv spadajících do pojistných odvětví, která jsou předmětem smlouvy podle odstavce 1, pouze jako výhradní pojišťovací agent.

(4) Pojišťovna, jejímž jménem a na jejíž účet výhradní pojišťovací agent jedná, odpovídá za škody

způsobené touto jeho činností.

(5) Byl-li výhradní pojišťovací agent zmocněn vybírat od pojistníka pojistné nebo zprostředkovávat výplaty pojistného plnění, je povinen

a) udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4 % z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 EUR, nebo

b) používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty. Tímto účtem může být i bankovní účet pojišťovny, pokud je z něj patrné, který výhradní pojišťovací agent a jakou částku pojistného na tento bankovní účet vložil.

(6) Pro činnost výhradního pojišťovacího agenta jinak platí obdobná úprava týkající se vázaného pojišťovacího zprostředkovatele stanovená v tomto zákoně a ve zvláštních právních předpisech.

§ 7

Pojišťovací agent

(1) Pojišťovací agent vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě písemné smlouvy, jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven. V případě nabídky pojistných produktů více pojišťoven mohou být tyto produkty vzájemně konkurenční.

(2) Pojišťovací agent je ve své činnosti vázán vnitřními předpisy pojišťovny, jejímž jménem a na jejíž účet jedná, bylo-li tak dohodnuto, je oprávněn přijímat pojistné nebo zprostředkovávat plnění z pojistných smluv. Pojišťovací agent je odměňován pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná.

(3) Pojišťovací agent musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro střední kvalifikační stupeň odborné způsobilosti.

(4) Pojišťovací agent musí být po celou dobu výkonu činnosti pojišťovacího zprostředkovatele pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti účinnou na celém území Evropského hospodářského prostoru, s limitem pojistného plnění nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 000 000 eur na každou pojistnou událost, v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 500 000 eur, pokud se pojišťovna, jejímž jménem a na jejíž účet pojišťovací agent jedná, písemně nezavázala převzít odpovědnost za škody způsobené touto jeho činností.

(5) Byl-li pojišťovací agent zmocněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplaty pojistného plnění, je povinen

a) udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4 % z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, nebo

b) používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty.

§ 8

Pojišťovací makléř

- (1) Pojišťovací makléř je ve své činnosti vázán obsahem smlouvy uzavřené se zájemcem o pojištění nebo zajištění (dále jen „klient“).
- (2) V závislosti na obsahu smlouvy s klientem pojišťovací makléř zpracovává komplexní analýzy pojistných rizik, návrhy pojistných nebo zajišťovacích programů, poskytuje konzultační a poradenskou činnost, provádí správu uzavřených pojistných nebo zajišťovacích smluv, sleduje lhůty k jejich revizi, spolupracuje při likvidaci pojistných událostí.
- (3) Pojišťovací makléř musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti.
- (4) Pojišťovací makléř je odměňován pojišťovnou nebo zajišťovnou, nebylo-li s příslušnou pojišťovnou a pojistníkem dohodnuto jinak.
- (5) Pojišťovací makléř musí být po celou dobu výkonu činnosti pojišťovacího zprostředkovatele pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti účinnou na celém území Evropského hospodářského prostoru, s limitem pojistného plnění nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 000 000 eur na každou pojistnou událost, v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 500 000 eur.
- (6) Byl-li pojišťovací makléř zmocněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplaty pojistného plnění, je povinen
- a) udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4 % z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, nebo
 - b) používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty.

§ 9

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika

- (1) Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, může na území České republiky provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví v rozsahu, v jakém je tuto činnost oprávněn provozovat v domovském členském státě, a to po splnění informačních povinností podle § 14 odst. 3 až 5.
- (2) Pojišťovací zprostředkovatel podle odstavce 1 může zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví provozovat na území České republiky na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.

§ 10

Samostatný likvidátor pojistných událostí

- (1) Samostatný likvidátor pojistných událostí provádí na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou, jejím jménem a na její účet, šetření nutné ke zjištění rozsahu její povinnosti plnit ze sjednaného pojištění.
- (2) Smlouva samostatného likvidátora pojistných událostí s pojišťovnou podle odstavce 1 obsahuje vždy
 - a) vymezení pojistných událostí, kterých se smlouva týká, a to ve vztahu k pojistným odvětvím podle zvláštního právního předpisu,⁴⁾
 - b) vymezení rozsahu dohodnutých činností,
 - c) vymezení pravomocí smluvních stran při likvidaci pojistných událostí včetně možnosti využití při likvidaci pojistných událostí i součinnosti dalších osob a podmínek této součinnosti.
- (3) Samostatný likvidátor pojistných událostí musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti.
- (4) Samostatný likvidátor pojistných událostí musí být po celou dobu výkonu své činnosti pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti s limitem pojistného plnění nejméně ve výši odpovídající hodnotě 500 000 eur na každou pojistnou událost, v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 000 000 eur.

§ 11

Odpovědný zástupce právnické osoby

- (1) Je-li pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí právnickou osobou se sídlem na území České republiky, musí tato osoba jmenovat svého odpovědného zástupce; to neplatí, jde-li o vázaného nebo podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele. Odpovědný zástupce je fyzickou osobou, která odpovídá za dodržování právních předpisů se vztahem k provozované činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí. Odpovědný zástupce musí být v obchodním vedení⁵⁾ právnické osoby, která ho ustanovila do funkce odpovědného zástupce. Funkci odpovědného zástupce lze vykonávat pouze pro jednu právnickou osobu.
- (2) Zjistí-li odpovědný zástupce nedostatky v činnosti právnické osoby, kterou byl jmenován do své funkce, je povinen navrhnout bezodkladně opatření k nápravě a tuto skutečnost oznámit České národní bance.
- (3) Odpovědný zástupce musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a odborné způsobilosti stanovené tímto zákonem v závislosti na charakteru provozované činnosti. Odpovědný zástupce musí mít bydliště na území České republiky.
- (4) Je-li pojišťovací zprostředkovatel se sídlem v třetím státě nebo samostatný likvidátor pojistných událostí právnickou osobou, plní povinnosti odpovědného zástupce vedoucí organizační složky podniku umístěné na území České republiky. Právnická osoba je povinna jmenovat jako vedoucího této

organizační složky fyzickou osobu, která splňuje podmínky pro výkon funkce odpovědného zástupce.

(5) Přestane-li odpovědný zástupce vykonávat svoji funkci nebo přestane-li splňovat podmínky stanovené mu tímto zákonem, musí pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy odpovědný zástupce přestal vykonávat svoji funkci nebo přestal splňovat podmínky stanovené mu tímto zákonem, ustanovit nového odpovědného zástupce.

§ 12

Registr

(1) Zřizuje se registr, který vede Česká národní banka. Registr se člení podle odstavců 2 a 4. Osoby se do registru zapisují podle registračních čísel, jejich tvar a obsah stanoví Česká národní banka vyhláškou.

(2) Česká národní banka zapíše do registru fyzickou nebo právnickou osobu, která splnila podmínky stanovené tímto zákonem pro výkon činnosti

a) vázaného pojišťovacího zprostředkovatele,

b) podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele,

c) výhradního pojišťovacího agenta,

d) pojišťovacího agenta,

e) pojišťovacího makléře a

f) samostatného likvidátora pojistných událostí.

(3) Do registru se zapisují následující údaje včetně jejich změn:

a) u fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresa bydliště, identifikační číslo, popřípadě obchodní firma a místo podnikání, u fyzické osoby s bydlištěm v třetím státě též místo trvalého nebo dlouhodobého pobytu v České republice,

b) u právnické osoby obchodní firma včetně právní formy, popřípadě název, sídlo, identifikační číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a bydliště osob, které jsou členy statutárního orgánu právnické osoby, nebo osoby, která je statutárním orgánem žadatele, u odpovědného zástupce jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresa bydliště, u organizační složky podniku právnické osoby se sídlem v třetím státě její adresa v České republice,

c) předmět podnikání podle tohoto zákona, v případě vázaného pojišťovacího zprostředkovatele, podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele, pojišťovacího agenta a samostatného likvidátora pojistných událostí pojišťovny nebo pojišťovacího zprostředkovatele, pro kterého je činný,

d) datum zápisu do registru a datum zahájení činnosti,

e) územní rozsah činnosti, jedná-li se o pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky včetně údaje, zda je zprostředkovatelská činnost v pojišťovníctví provozována v hostitelském členském státě, pokud ano, pak zda je provozována formou práva zřizovat pobočky, v tom případě i její adresu, nebo formou svobody dočasně poskytovat služby,

f) pozastavení nebo přerušení činnosti,

g) datum zániku zápisu do registru,

h) datum prohlášení a zrušení konkursu,

- i) datum vstupu právnické osoby do likvidace,
 - j) přehled o uložených pokutách včetně sankčních opatření uložených Českou národní bankou.
- (4) U pojišťovacího zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, který provozuje zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby, se do registru zapisují
- a) identifikační údaje,
 - b) údaje o charakteru provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle § 4 písm. a) až d), v případě vázaného pojišťovacího zprostředkovatele, podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a pojišťovacího agenta pojišťovny nebo pojišťovacího zprostředkovatele, pro kterého je činný,
 - c) údaje o tom, zda je zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví provozována formou práva zřizovat pobočky nebo formou svobody dočasně poskytovat služby; je-li zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví provozována formou práva zřizovat pobočky, zapisuje se adresa sídla pobočky,
 - d) údaje o pozastavení a přerušení provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele, prohlášení a zrušení konkursu, vstup do likvidace,
 - e) údaje o ukončení činnosti.

Zápis údajů podle písmen a) až e) do registru provede Česká národní banka na základě informací předaných jí příslušným orgánem dohledu domovského členského státu pojišťovacího zprostředkovatele. Do registru mohou být zapsány i jiné údaje, pokud byly příslušným orgánem dohledu domovského členského státu pojišťovacího zprostředkovatele poskytnuty.

(5) Registr je veřejně přístupný. Každý má právo do něj nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy a kopie.

(6) Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do registru, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(7) Česká národní banka zveřejňuje formou úředních sdělení seznamy registrovaných pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí ve Věstníku České národní banky (dále jen „Věstník“). Tuto povinnost lze splnit uveřejněním způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tyto seznamy Česká národní banka aktualizuje nejméně jednou za 2 týdny.

§ 13

Žádost pojišťovacího zprostředkovatele o zápis do registru

(1) O zápisu pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky nebo na území třetího státu do registru rozhoduje Česká národní banka na základě písemné žádosti.

(2) Fyzická osoba s bydlištěm na území České republiky, která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, v žádosti o zápis do registru uvede

- a) údaje podle § 12 odst. 3 písm. a),
- b) rozsah provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle pojistných odvětví a podle území, na kterém má být činnost provozována,

- c) předpokládaný den zahájení zprostředkovatelské činnosti,
 - d) identifikační číslo, bylo-li přiděleno.
- (3) Fyzická osoba s bydlištěm na území České republiky, která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, k žádosti podle odstavce 2 přiloží
- a) doklad o absolvování odborného vzdělání nebo vykonané odborné zkoušce, anebo doklady jinak prokazující odbornou způsobilost žadatele (§ 18) a každé osoby, kterou tato fyzická osoba zaměstnává a která se přímo podílí na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví,
 - b) doklady prokazující, že v majetku žadatele jsou finanční prostředky nejméně ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, pokud má být pojišťovací zprostředkovatel oprávněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplaty pojistného plnění,
 - c) doklady prokazující důvěryhodnost žadatele (§ 19),
 - d) pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti pojišťovacího zprostředkovatele.
- (4) Právnická osoba se sídlem na území České republiky, která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, v žádosti o zápis do registru uvede
- a) údaje podle § 12 odst. 3 písm. b),
 - b) rozsah provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle pojistných odvětví a podle území, na kterém má být činnost provozována,
 - c) předpokládaný den zahájení zprostředkovatelské činnosti,
 - d) identifikační číslo, bylo-li přiděleno.
- (5) Právnická osoba se sídlem na území České republiky, která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, k žádosti podle odstavce 4 přiloží
- a) doklad o absolvování odborného vzdělání nebo vykonané odborné zkoušce podle tohoto zákona, anebo doklady jinak prokazující odbornou způsobilost (§ 18) odpovědného zástupce a každé osoby, která se přímo podílí na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví,
 - b) doklady prokazující, že v majetku žadatele jsou finanční prostředky nejméně ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, pokud má být pojišťovací zprostředkovatel oprávněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplaty pojistného plnění,
 - c) doklady prokazující důvěryhodnost žadatele (§ 20),
 - d) pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo potvrzení podle odstavce 6,
 - e) úplný výpis z obchodního rejstříku, byla-li právnická osoba v tomto rejstříku zapsána před podáním žádosti, ne starší 3 měsíců.
- (6) V případě vázaného pojišťovacího zprostředkovatele se doklady podle odstavce 3 písm. a) a d) a podle odstavce 5 písm. a) a d) nahrazují písemným prohlášením pojišťovny, pro kterou má být vázaný pojišťovací zprostředkovatel činný, o tom, že žadatel splňuje zákonem stanovené podmínky odborné způsobilosti a že pojišťovna nese plnou odpovědnost za jeho činnost provozovanou v její prospěch. To platí i v případě prokazování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozováním činnosti pojišťovacího agenta. V případě podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele se doklady podle odstavce

3 písm. a) a d) a podle odstavce 5 písm. a) a d) nahrazují písemným prohlášením pojišťovacího agenta nebo pojišťovacího makléře, pro kterého má být podřízený pojišťovací zprostředkovatel činný, o tom, že žadatel splňuje zákonem stanovené podmínky odborné způsobilosti a že pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř nese plnou odpovědnost za tuto jeho činnost jako podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele.

(7) Žádost o zápis do registru fyzické nebo právnické osoby s bydlištěm nebo sídlem na území třetího státu, která hodlá provozovat na území České republiky zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, se řídí ustanoveními odstavců 2 až 6. K žádosti musí být přiloženo potvrzení o bydlišti žadatele o zápis do registru na území České republiky; jedná-li se o právnickou osobu, potvrzení o bydlišti na území České republiky vedoucího organizační složky podniku této osoby.

(8) Změnu údajů zapisovaných do registru, včetně prohlášení a zrušení konkursu nebo vstupu do likvidace, je pojišťovací zprostředkovatel povinen bez zbytečného odkladu oznámit České národní bance, jakmile se o této změně dozvěděl.

(9) Podání žádosti o zápis do registru podléhá správnímu poplatku.

§ 14

Zahájení činnosti pojišťovacího zprostředkovatele na území hostitelského členského státu

(1) Pojišťovací zprostředkovatel s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky je povinen před zahájením své činnosti na území jiného členského státu informovat o tomto záměru Českou národní banku. Česká národní banka ve lhůtě do 1 měsíce ode dne, kdy informaci obdržela, sdělí příslušnému orgánu dohledu hostitelského členského státu tento záměr pojišťovacího zprostředkovatele včetně identifikačních údajů pojišťovacího zprostředkovatele. Současně Česká národní banka informuje pojišťovacího zprostředkovatele o tomto sdělení příslušnému orgánu dohledu hostitelského členského státu.

(2) Pojišťovací zprostředkovatel s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky může zahájit svoji činnost na území jiného členského státu uplynutím 1 měsíce ode dne, kdy byl informován Českou národní bankou o splnění informační povinnosti podle odstavce 1, nebo dnem, kdy tuto informaci obdržel, jedná-li se o hostitelský členský stát, jehož příslušný orgán dohledu oznámil České národní bance, že nemá zájem o poskytování informací podle odstavce 1.

(3) Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, který hodlá zahájit svoji činnost na území České republiky, informuje o tomto záměru příslušný orgán dohledu svého domovského členského státu.

(4) Česká národní banka sdělí pojišťovacímu zprostředkovateli podle odstavce 3 obecné podmínky provozování jeho činnosti v České republice a запиše ho do registru ve lhůtě do 1 měsíce ode dne

obdržení identifikačních údajů a potvrzení příslušného orgánu dohledu o jeho zápisu do registru vedeného v jeho domovském členském státě.

(5) Pojišťovací zprostředkovatel podle odstavce 3 je oprávněn zahájit svoji činnost na území České republiky po uplynutí 1 měsíce ode dne, kdy byl informován příslušným orgánem dohledu svého domovského členského státu o tom, že byla splněna informační povinnost vůči České národní bance.

§ 15

Žádost samostatného likvidátora pojistných událostí o zápis do registru

(1) O zápisu samostatného likvidátora pojistných událostí rozhoduje Česká národní banka na základě žádosti.

(2) Fyzická osoba, která hodlá provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, v žádosti o zápis do registru uvede

- a) údaje podle § 12 odst. 3 písm. a),
- b) rozsah provozované činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí podle pojistných odvětví a podle území, na kterém má být činnost provozována,
- c) předpokládaný den zahájení činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí,
- d) identifikační číslo, bylo-li přiděleno.

(3) Fyzická osoba, která hodlá provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, k žádosti podle odstavce 2 přiloží

- a) doklad o absolvování odborného vzdělání nebo vykonané odborné zkoušce, anebo doklady jinak prokazující odbornou způsobilost žadatele (§ 18) a každé osoby, kterou tato fyzická osoba zaměstnává a která se přímo podílí na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví,
- b) doklady prokazující důvěryhodnost žadatele (§ 19),
- c) pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí.

(4) Právnícká osoba, která hodlá provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, v žádosti o zápis do registru uvede

- a) údaje podle § 12 odst. 3 písm. b),
- b) rozsah provozované činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí podle pojistných odvětví a podle území, na kterém má být činnost provozována,
- c) předpokládaný den zahájení činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí,
- d) identifikační číslo, bylo-li přiděleno.

(5) Právnícká osoba, která hodlá provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, k žádosti podle odstavce 4 přiloží

- a) doklad o absolvování odborného vzdělání nebo vykonané odborné zkoušce podle tohoto zákona, anebo doklady jinak prokazující odbornou způsobilost odpovědného zástupce a každé osoby, která se přímo podílí na činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí,

- b) doklady prokazující důvěryhodnost žadatele (§ 20),
 - c) pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí,
 - d) úplný výpis z obchodního rejstříku, byla-li právnická osoba v tomto rejstříku zapsána před podáním žádosti, ne starší 3 měsíců.
- (6) K žádosti o zápis do registru fyzické nebo právnické osoby s bydlištěm nebo sídlem mimo území České republiky, která hodlá provozovat na území České republiky činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, musí být přiložen doklad o povolení k dlouhodobému pobytu nebo o povolení k trvalému pobytu⁶⁾ žadatele o zápis do registru na území České republiky; jedná-li se o právnickou osobu, vedoucího organizační složky podniku této osoby.
- (7) Změnu údajů zapisovaných do registru, včetně prohlášení a zrušení konkursu nebo vstupu do likvidace, je samostatný likvidátor pojistných událostí povinen bez zbytečného odkladu oznámit České národní bance, jakmile se o této změně dozvěděl.
- (8) Podání žádosti o zápis do registru podléhá správnímu poplatku.

§ 16

Zápis do registru

- (1) Před provedením zápisu do registru Česká národní banka zjišťuje, zda jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro zápis žadatele do registru. Je-li podaná žádost neúplná, vyzve Česká národní banka žadatele k jejímu doplnění a současně určí lhůtu pro doplnění žádosti, která musí být nejméně 15 dnů.
- (2) Česká národní banka žádosti vyhoví, pokud jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem, a to ve lhůtě 60 dnů ode dne, kdy byla žádost nebo žádost doplněná podle odstavce 1 doručena České národní bance. O zápisu do registru vydá Česká národní banka registrované osobě osvědčení, které musí obsahovat identifikační údaje, číslo, pod kterým byla osoba zaregistrována, označení registru a uvedení adresy, kde lze ověřit její zápis do registru. Náležitosti osvědčení o zápisu do registru stanoví Česká národní banka vyhláškou.
- (3) Není-li splněna některá z podmínek stanovených tímto zákonem pro zápis žadatele do registru nebo jestliže žadatel nedoplnil podanou žádost ve stanovené lhůtě, Česká národní banka ve lhůtě podle odstavce 2 žádost svým rozhodnutím ve správním řízení zamítne.
- (4) Změny údajů vedených v registru je Česká národní banka povinna provést do 5 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděla, pokud změna není důvodem ke zrušení zápisu v registru.
- (5) Zápis pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky do registru opravňuje tuto osobu za podmínek stanovených v § 14 odst. 1 a 2 k provozování zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví na území všech členských států.

Zrušení zápisu v registru

(1) Česká národní banka svým rozhodnutím zápis v registru zruší, jestliže

- a) registrovaná osoba o to požádá,
- b) registrovaná osoba ztratila svoji důvěryhodnost,
- c) registrovaná osoba, které byla pozastavena činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí, neuvedla svoji činnost do souladu s tímto zákonem ve lhůtě uložené jí Českou národní bankou,
- d) fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí pozbyla v zemi svého bydliště nebo sídla oprávnění k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí, nebo
- e) registrovaná osoba neprovozuje činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí nejméně po dobu 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

(2) Zápis v registru zaniká smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby.

(3) Registrovaná osoba je povinna odevzdat České národní bance osvědčení o zápisu do registru neprodleně po nabytí právní moci rozhodnutí České národní banky o zrušení zápisu v registru.

(4) Česká národní banka informuje vhodným způsobem veřejnost o zrušení zápisu v registru, a to bez zbytečného odkladu po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl zápis v registru zrušen. Pravomocné rozhodnutí o zrušení zápisu v registru současně zveřejní ve Věstníku. Pokud byl zrušen zápis v registru osoby s bydlištěm nebo sídlem v České republice, jejíž rozsah územní činnosti přesahoval hranice České republiky, informuje Česká národní banka o zrušení zápisu v registru i příslušné orgány dohledu ostatních členských států nebo příslušné orgány dohledu třetích států, kde byla činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí vykonávána.

Odborná způsobilost

(1) Pojišťovací zprostředkovatel, samostatný likvidátor pojistných událostí a odpovědný zástupce jsou povinni prokázat odbornou způsobilost, kterou se rozumí získání všeobecných a odborných znalostí nezbytných pro výkon jeho činnosti.

(2) Všeobecné znalosti se prokazují dokladem o dokončení střední školy. Odborné znalosti se prokazují dokladem o absolvování odborného studia na střední nebo vysoké škole nebo složením odborné zkoušky. Odborným studiem se pro účely odborné způsobilosti rozumí středoškolské nebo vysokoškolské studium, zaměřené na problematiku pojišťovnictví, finančních služeb a s tím souvisejících oblastí. Odbornou praxí se pro účely odborné způsobilosti rozumí činnost v pojišťovně nebo zajišťovně související s uzavíráním pojistných smluv nebo v oblasti zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví.

(3) V případě vázaného pojišťovacího zprostředkovatele, podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a samostatného likvidátora pojistných událostí lze odbornou zkoušku vykonat v instituci, která je

oprávněna poskytovat vzdělávací programy zaměřené na dosažení odborné způsobilosti a je uvedena ve vyhlášce České národní banky, a způsobem stanoveným touto vyhláškou. Pojišťovna tuto činnost může vykonávat jako činnost související s pojišťovací činností za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁷⁾ a touto vyhláškou.

(4) V případě pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře lze odbornou zkoušku vykonat pouze před zkušební komisí, která je složena nejméně ze 3 členů jmenovaných bankovní radou České národní banky (dále jen „bankovní rada“). Členem zkušební komise může být pouze osoba plně způsobilá k právním úkonům, která má odpovídající odborné znalosti a praktické zkušenosti z oblasti pojišťovnictví. Z členů zkušební komise jmenuje bankovní rada předsedu zkušební komise. Zřídí-li bankovní rada dvě nebo více zkušebních komisí, je povinna současně vymezit i jejich teritoriální působnost.

(5) Požadavky odborné způsobilosti se nevztahují na pojišťovací zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika.

(6) Osoba s odbornou způsobilostí na úrovni základního kvalifikačního stupně odborné způsobilosti, která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, musí prokázat všeobecné znalosti, znalosti v rozsahu odborného minima stanoveného pro základní stupeň odborné způsobilosti, znalosti pojistných produktů, jejichž zprostředkování nabízí, a schopnost řádně tyto produkty klientovi vysvětlit nebo, která hodlá provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, musí prokázat všeobecné znalosti, znalosti postupů likvidace pojistných událostí a schopnost určit výši pojistného plnění v závislosti na obsahu pojistné smlouvy.

(7) Osoba s odbornou způsobilostí na úrovni středního kvalifikačního stupně odborné způsobilosti musí prokázat všeobecné znalosti, znalosti v rozsahu odborného minima stanoveného pro střední stupeň odborné způsobilosti, nejméně dvouletou odbornou praxi, znalosti pojistných produktů, jejichž zprostředkování nabízí, schopnost řádně tyto produkty klientovi vysvětlit, provést analýzu konkurenčních produktů pojišťoven, jejichž jménem je oprávněna jednat, a nabídnout klientovi pojistný produkt nejlépe vyhovující jeho potřebám.

(8) Osoba s odbornou způsobilostí na úrovni vyššího kvalifikačního stupně odborné způsobilosti musí prokázat všeobecné znalosti, znalosti v rozsahu odborného minima stanoveného pro vyšší stupeň odborné způsobilosti, nejméně čtyřletou odbornou praxi, znalosti pojistných a zajišťovacích produktů nabízených na pojistném trhu z oblasti, která je předmětem jeho činnosti, schopnost provést analýzu konkurenčních produktů a nabídnout klientovi pojistný nebo zajišťovací produkt nejlépe vyhovující jeho potřebám a řádně tento produkt klientovi vysvětlit.

(9) Osoba, která je podle tohoto zákona povinna prokázat svoji odbornou způsobilost ukončeným odborným studiem nebo odbornou zkouškou, je povinna si průběžně doplňovat svoje odborné znalosti. Po 5 letech od ukončení odborného studia nebo od vykonání odborné zkoušky a poté po každých 5 následujících letech je povinna absolvovat doškolovací kurs.

(10) Česká národní banka stanoví vyhláškou

- a) seznam dokladů, kterými se prokazuje ukončení odborného studia podle odstavce 1,
- b) rozsah odborného minima znalostí pro základní, střední a vyšší stupeň odborné způsobilosti,
- c) způsob složení a rozsah odborných zkoušek pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře včetně

podmínek, za kterých lze tyto zkoušky vykonat, a

d) seznam škol, školicích zařízení a specializovaných profesních institucí oprávněných poskytovat vzdělávací programy zaměřené na dosažení odborné způsobilosti.

§ 19

Důvěryhodnost fyzických osob

(1) Pro účely tohoto zákona se za důvěryhodnou fyzickou osobu považuje fyzická osoba plně způsobilá k právním úkonům,

a) která nebyla v posledních 10 letech přede dnem podání žádosti, se kterou je podle tohoto zákona spojena povinnost prokázání důvěryhodnosti fyzické osoby, pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku, pro trestný čin hospodářský nebo pro jiný úmyslný trestný čin⁸⁾ nebo, jejíž odsouzení pro tyto trestné činy bylo zahlazeno nebo se na ni z jiného důvodu hledí, jako by nebyla odsouzena (podmínka bezúhonnosti),

b) na jejíž majetek nebyl prohlášen konkurs,

c) která nebyla v posledních 5 letech přede dnem podání žádosti, se kterou je podle tohoto zákona spojena povinnost prokázání důvěryhodnosti fyzické osoby, členem statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, nebo byl-li návrh na prohlášení konkursu podaný proti takové právnické osobě zamítnut pro nedostatek majetku,

d) které nebylo odejmuto povolení k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí pro porušení podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Pro účely tohoto zákona se za důvěryhodnou fyzickou osobu považuje rovněž fyzická osoba plně způsobilá k právním úkonům, u níž nastaly skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) nebo c), jestliže

a) soud zrušil konkurs jinak než

1. usnesením o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, nebo

2. usnesením o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku,

b) jde o osobu, která byla zvolena do funkce již za úpadku právnické osoby, nebo

c) jde o osobu, která se domůže v řízení podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ určení, že dosavadní funkci vykonávala s péčí řádného hospodáře.

(3) Nastanou-li skutečnosti mající za následek ztrátu důvěryhodnosti, je fyzická osoba povinna tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit České národní bance a nesmí vykonávat činnost. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře, jestliže byla činnost vykonávána do zrušení registrace.

Důvěryhodnost právnických osob

- (1) Za důvěryhodnou se považuje právnická osoba,
- a) splňují-li podmínku důvěryhodnosti podle § 19 všichni členové statutárního a dozorčího orgánu právnické osoby,
 - b) které nebylo odejmuto povolení k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí pro porušení podmínek stanovených tímto zákonem,
 - c) na jejíž majetek nebyl prohlášen konkurs.
- (2) Pro účely tohoto zákona se za důvěryhodnou právnickou osobu považuje rovněž právnická osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, jestliže soud konkurs zrušil jinak než
- a) usnesením o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, nebo
 - b) usnesením o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.
- (3) Právnická osoba ztratí důvěryhodnost podle tohoto zákona okamžikem, kdy nebude splňovat kteroukoliv podmínku její důvěryhodnosti. Ztrátu důvěryhodnosti je právnická osoba povinna bez zbytečného odkladu oznámit České národní bance a nesmí vykonávat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře, jestliže byla činnost vykonávána do zrušení registrace.
- (4) Jedná-li se o právnickou osobu se sídlem na území jiného státu než České republiky, je dokladem o splnění podmínek důvěryhodnosti potvrzení příslušného orgánu dohledu země sídla právnické osoby.

Povinnosti pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí

- (1) Osoba provozující zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí je povinna tuto svoji činnost vykonávat s odbornou péčí, chránit zájmy spotřebitele, zejména nesmí uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné nebo dvojsmyslné údaje a informace, anebo zamlčet údaje o charakteru a vlastnostech poskytovaných služeb. Na požádání je povinna předložit klientovi, pojišťovně nebo zajišťovně osvědčení o svém zápisu do registru podle tohoto zákona. Na žádost klienta je povinna mu sdělit způsoby svého odměňování. V souvislosti se svojí činností pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí nesmí klientovi poskytovat neoprávněné výhody finanční, materiální či nemateriální povahy.
- (2) Osoba provozující zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na území České republiky prostřednictvím systému umožňujícího dálkový přístup je povinna zabezpečit veřejnou dostupnost údajů o svém zápisu v registru, zejména číslo, pod kterým byla podle tohoto zákona zapsána v registru, rozsah zprostředkovatelské činnosti podle pojistných odvětví a území, na kterém může být tato činnost provozována, a den zahájení této činnosti.
- (3) Pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí odpovídá za škodu

způsobenou při provozování své činnosti. Této odpovědnosti se zproští, jestliže prokáže, že vzniku škody nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které na něm lze požadovat.

(4) Pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí je povinen zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu upravujícího pojišťovnictví¹⁰⁾ o všech skutečnostech, které se dozvěděl v souvislosti s výkonem své činnosti, a nesmí je zneužít ve svůj prospěch nebo ve prospěch jiného.

(5) Před uzavřením pojistné smlouvy nebo, je-li to nezbytné, při její změně je pojišťovací zprostředkovatel povinen klientovi nebo pojistníkovi sdělit

- a) obchodní firmu nebo název, u právnické osoby sídlo, u fyzických osob jméno, popřípadě jména, příjmení, bydliště a místo podnikání, liší-li se od bydliště, popřípadě jméno, popřípadě jména, a příjmení osoby, která jedná jménem pojišťovacího zprostředkovatele,
- b) registr, ve kterém je evidován, a způsob, jakým lze ověřit jeho zápis v registru,
- c) jakýkoliv přímý nebo nepřímý podíl pojišťovacího zprostředkovatele na hlasovacích právech a kapitálu pojišťovny, se kterou má být pojištění sjednáno, převyšující 10 %,
- d) zda pojišťovna, se kterou má být pojištění sjednáno, nebo osoba ovládající danou pojišťovnu má přímý nebo nepřímý podíl na hlasovacích právech a kapitálu pojišťovacího zprostředkovatele, jestliže tento podíl převyšuje 10 %,
- e) údaje o postupech, podle nichž spotřebitel a ostatní dotčené osoby mohou podat stížnost, popřípadě žalobu na pojišťovacího zprostředkovatele.

(6) Pojišťovací zprostředkovatel je povinen klienta informovat, s ohledem na charakter zprostředkovávané pojistné smlouvy, o tom, že

- a) poskytuje zprostředkování pojištění způsobem, při kterém je povinen poskytovat řádnou analýzu podle odstavce 7,
- b) má smluvní povinnost vykonávat zprostředkování daného pojištění výhradně pro jednu pojišťovnu nebo více pojišťoven a na žádost klienta mu sdělí takové pojišťovny, nebo
- c) nevykonává zprostředkovatelskou činnost ani podle písmene a), ani podle písmene b) a na žádost klienta mu sdělí pojišťovny, se kterými je oprávněn sjednávat pojištění.

(7) Jestliže pojišťovací zprostředkovatel zakládá své doporučení klientovi na analýze nabídky pojišťoven, pak musí své doporučení poskytnout na základě analýzy dostatečného počtu pojistných produktů nabízených na trhu tak, aby mohl podle odborných kritérií doporučit uzavření pojistné smlouvy odpovídající potřebám a požadavkům klienta.

(8) Před uzavřením pojistné smlouvy je pojišťovací zprostředkovatel povinen, zejména na základě informací poskytnutých klientem a v závislosti na charakteru sjednávaného pojištění, zaznamenat požadavky a potřeby klienta související se sjednávaným pojištěním a důvody, na kterých pojišťovací zprostředkovatel zakládá svá doporučení pro výběr daného pojistného produktu.

(9) Není-li dále stanoveno jinak, informace podle odstavců 5 až 8 je pojišťovací zprostředkovatel povinen poskytnout

- a) písemně nebo na nosiči dat, který je přístupný klientovi,
- b) jasně a přesně, klientovi srozumitelnou formou, a

- c) v úředním jazyce členského státu, ve kterém je pojištění sjednáváno, nebo v jiném dohodnutém jazyce.
- (10) Informace poskytované podle tohoto zákona klientovi mohou být sděleny ústně nebo telefonicky, jestliže o to klient požádá nebo jestliže je to nutné s ohledem na charakter sjednáváného pojištění. V takovém případě musí být tyto informace ve formě podle odstavce 9 poskytnuty neprodleně po uzavření pojistné smlouvy.
- (11) Ustanovení odstavců 5 až 10 se nevztahují na zprostředkování pojištění velkých rizik¹¹⁾ a zprostředkování zajištění.

§ 22

Dohled nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí

- (1) Dohled nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky nebo třetího státu a nad činností samostatných likvidátorů pojistných událostí vykonává Česká národní banka. Při výkonu tohoto dohledu se Česká národní banka řídí zvláštním právním předpisem upravujícím pojišťovnictví,²⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak. Dohled nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, působících na území České republiky vykonává příslušný orgán dohledu domovského členského státu pojišťovacího zprostředkovatele v součinnosti s Českou národní bankou.
- (2) Pojišťovací agent a pojišťovací makléř je povinen ve lhůtě do 31. března kalendářního roku předkládat České národní bance roční výkaz činnosti, který bude obsahovat seznam pojišťoven nebo pojišťovacích zprostředkovatelů, pro které byl v uplynulém kalendářním roce činný, objem uzavřených obchodů za uplynulý kalendářní rok a objem pojistného, popřípadě pojistného plnění, pokud byl v uplynulém kalendářním roce zmocněn k jeho přenosu. Je-li pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř právnickou osobou, musí být správnost a úplnost ročního výkazu činnosti potvrzena podpisem odpovědného zástupce. Podrobnosti a formu ročního výkazu činnosti stanoví Česká národní banka vyhláškou. Na vyžádání České národní banky je pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí povinen předložit mu doklady vedené v souvislosti s provozovanou činností.
- (3) Česká národní banka je povinna vyměňovat si s příslušnými orgány dohledu informace o pojišťovacích zprostředkovatelích, kterým bylo uloženo opatření k nápravě nebo sankce, jestliže hrozí zrušení zápisu v registru. Na žádost si Česká národní banka s příslušnými orgány dohledu vyměňuje informace související s činností pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí potřebné k výkonu své činnosti.
- (4) Česká národní banka je povinna na vyžádání sdělit každému informace o příslušných orgánech dohledu ostatních členských států. Za tímto účelem takové údaje shromažďuje a pravidelně aktualizuje.

§ 22a

Pořádková pokuta

- (1) Pojišťovacímu zprostředkovateli nebo samostatnému likvidátoru pojistných událostí, který znemožní nebo závažně ztíží výkon dohledu zejména tím, že neposkytne potřebnou součinnost nebo nevyhoví výzvě dané podle tohoto zákona, může Česká národní banka uložit pořádkovou pokutu do 5 000 000 Kč.
- (2) Pořádkovou pokutu podle odstavce 1 lze uložit opakovaně. Úhrn uložených pokut nesmí převyšovat 20 000 000 Kč.
- (3) Pořádkovou pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy k protiprávnímu jednání došlo.
- (4) Pokuty uložené Českou národní bankou podle odstavců 1 a 2 vybírá a vymáhá místně příslušný finanční úřad. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 23

Opatření k nápravě

- (1) Jestliže Česká národní banka při výkonu dohledu zjistí, že činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí není v souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem, s výjimkou ztráty důvěryhodnosti nebo zániku pojištění odpovědnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí nebo nedostatečné jistiny pojišťovacího agenta nebo pojišťovacího makléře, uloží svým rozhodnutím takové osobě opatření uvést ve stanovené lhůtě svoji činnost do souladu se zákonem.
- (2) Česká národní banka činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí pozastaví,
- a) nebyla-li ve lhůtě stanovené Českou národní bankou uvedena činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí do souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem,
 - b) zaniklo-li pojištění odpovědnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí,
 - c) nesplňuje-li pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř podmínku finanční jistiny, nebo
 - d) nesplňuje-li odpovědný zástupce podmínky nebo neplní-li povinnosti stanovené mu tímto zákonem.
- (3) Pozastavit lze činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí nejvýše na dobu 6 měsíců.
- (4) Registrovaná osoba je povinna odevzdat České národní bance osvědčení o zápisu do registru okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí České národní banky o pozastavení činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí.
- (5) V době, kdy byla pojišťovacímu zprostředkovateli nebo samostatnému likvidátorovi pojistných událostí pozastavena činnost, nemůže zprostředkovávat uzavírání nových pojistných nebo zajišťovacích smluv, zprostředkovávat prodlužování nebo rozšiřování zprostředkovaných pojistných nebo zajišťovacích smluv a přebírat pojistné nebo pojistné plnění.
- (6) Neplní-li odpovědný zástupce povinnosti uložené mu tímto zákonem, uloží Česká národní banka právnické osobě, která odpovědného zástupce jmenovala, změnu osoby odpovědného zástupce. Tato právnická osoba je povinna jmenovat jinou osobu odpovědného zástupce do 1 měsíce ode dne nabytí

právní moci rozhodnutí České národní banky podle věty první. Fyzická osoba, která vykonávala funkci odpovědného zástupce a u které Česká národní banka nařídila její změnu, nemůže vykonávat funkci odpovědného zástupce ani činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí po dobu 10 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí České národní banky o změně jeho osoby jako odpovědného zástupce.

§ 24

Přerušení činnosti

- (1) Činnost pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí lze přerušit, nejdéle však na dobu 1 roku.
- (2) Rozhodnutí registrované osoby o přerušení činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí je tato osoba povinna České národní bance sdělit před tímto přerušením a odevzdat mu osvědčení o zápisu do registru.
- (3) Pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí, který přerušil svoji činnost, nemůže po dobu přerušení zprostředkovávat uzavírání nových pojistných nebo zajišťovacích smluv, zprostředkovávat prodlužování nebo rozšiřování zprostředkovaných pojistných nebo zajišťovacích smluv a přenášet pojistné nebo pojistné plnění.
- (4) Pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí je povinen dokončit případy, kde jednání o nich bylo zahájeno přede dnem, ke kterému se rozhodl přerušit svoji činnost.

Správní delikty

§ 25

Přestupky

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) v žádosti o zápis do registru nebo o změnu údajů v registru uvede nesprávné údaje,
 - b) jako pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř uvede v ročním výkazu činnosti podle § 22 odst. 2 nesprávné údaje, nebo
 - c) uvede v písemném prohlášení podle § 13 odst. 6 nesprávné údaje.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

§ 26

Správní delikty právnických osob

- (1) Právnická osoba se dopustí správního deliktu tím, že
 - a) v žádosti o zápis do registru nebo o změnu údajů v registru podle § 13 odst. 4, 5, 7 a 8 nebo § 15 odst. 4, 5, 6 a 7 uvede nesprávné údaje,

- b) jako pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř uvede v ročním výkazu činnosti podle § 22 odst. 2 nesprávné údaje, nebo
- c) uvede v písemném prohlášení podle § 13 odst. 6 nesprávné údaje.
- (2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí dopustí správního deliktu tím, že
- a) provozuje zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí v rozporu s údaji uvedenými v registru podle § 12,
- b) ve stanovené lhůtě nesplní opatření k nápravě uložené jí Českou národní bankou při výkonu dohledu podle § 23,
- c) vyžaduje od osoby, která se má podílet na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví, složení vstupního poplatku jako podmínky výplaty příštích odměn za tuto činnost, nebo
- d) odměny osoby, která se má podílet na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví, odvozuje od získání dalších osob pro tuto činnost, které takto získal.
- (3) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 1 000 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 2 pokuta do 10 000 000 Kč.

§ 26a

Společná ustanovení

- (1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.
- (2) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.
- (3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Česká národní banka o něm nezažádala řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděla, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.
- (4) Správní delikty podle § 25 a 26 projednává Česká národní banka.
- (5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby¹²⁾ nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.
- (6) Pokuty za správní delikty uložené Českou národní bankou podle tohoto zákona vybírá a vymáhá místně příslušný finanční úřad; pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 27

Společná ustanovení

- (1) Hodnota vyjádřená v tomto zákoně v měnové jednotce euro se od 31. prosince kalendářního roku přepočte na české koruny podle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou k poslednímu dni předcházejícího kalendářního měsíce října.
- (2) Pojistná smlouva o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí musí být sjednána tak, aby

- a) spoluúčast, byla-li sjednána, nepřekročila 1 % sjednaného limitu pojistného plnění,
- b) se pojištění vztahovalo i na odpovědnost osob jednajících jménem pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí,
- c) z pojištění nebyly vyloučeny škody způsobené jednáním z nedbalosti, omylu nebo opomenutí,
- d) pojištění zahrnovalo i náhradu za ztrátu na majetku a za ztrátu dokladů pojistníka, pojištěného a poškozeného nebo jiné oprávněné osoby.

(3) Podmínka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti pojišťovacího zprostředkovatele, který provozuje zprostředkovatelskou činnost současně jako pojišťovací agent i jako pojišťovací makléř, stanovená podle tohoto zákona, je splněna, pokud pojistná smlouva zahrnuje odpovědnost za škodu způsobenou výkonem obou činností s celkovým limitem pojistného plnění nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 000 000 EUR na každou pojistnou událost, v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce nejméně ve výši odpovídající hodnotě 1 500 000 EUR.

(4) V řízení ve věcech upravených tímto zákonem se postupuje podle správního řádu, pokud tento zákon nestanoví jinak. Má-li Česká národní banka rozhodnout ve věci, pro jejíž složitost nelze rozhodnout ve lhůtě stanovené tímto zákonem, rozhodne ve lhůtě prodloužené o 30 dnů, ve zvlášť složitých případech může Česká národní banka lhůtu prodloužit až o 60 dnů. Prodloužení lhůty a jeho důvody oznámí Česká národní banka účastníkům řízení nejpozději před uplynutím tímto zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci.

(5) Součástí dokladů a dalších písemností předkládaných České národní bance v cizím jazyce musí být jejich úředně ověřený překlad do českého jazyka.

(6) Bezúhonnost se dokládá výpisem z Rejstříku trestů ne starším než 3 měsíce; zahraniční fyzická osoba dokládá svoji bezúhonnost i odpovídajícími doklady vydanými státem, jehož je fyzická osoba občanem, jakož i státy, ve kterých se v posledních 3 letech zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců.

(7) Jestliže stát, jehož je zahraniční fyzická osoba občanem, nebo stát, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců, nevydává doklad obdobný výpisu z Rejstříku trestů, považuje se za rovnocenný doklad o bezúhonnosti této fyzické osoby doklad vydaný příslušným soudem nebo správním úřadem státu, jehož je fyzická osoba občanem, nebo státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců.

(8) Nevydává-li stát doklad podle odstavce 5, považuje se za rovnocenný doklad místopřísežné prohlášení nebo čestné prohlášení, ne starší 3 měsíců, učiněné fyzickou osobou před příslušným soudem nebo správním úřadem anebo před notářem státu, jehož je fyzická osoba občanem, nebo státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců. Pravost místopřísežného nebo čestného prohlášení musí být potvrzena soudem, správním úřadem nebo notářem.

(9) Při prokazování splnění ostatních podmínek důvěryhodnosti podle § 19 a 20 platí ustanovení odstavců 6 a 7 obdobně.

§ 28

Zvláštní ustanovení

- (1) Pojistné uhrazené pojistníkem pojišťovně prostřednictvím pojišťovacího zprostředkovatele se považuje za pojistné uhrazené pojišťovně, pojistné vrácené pojistníkovi pojišťovnou se považuje za uhrazené okamžikem, kdy je pojistník skutečně obdržel. Pojistné plnění uhrazené pojišťovnou prostřednictvím zmocněného pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí se považuje za uhrazené okamžikem, kdy je oprávněná osoba skutečně obdržel.
- (2) Prostředky pojišťovny, zajišťovny nebo pojistníků a pojištěných na účtu pojišťovacího zprostředkovatele podle § 7 odst. 6 písm. b) a § 8 odst. 6 písm. b) se nezahrnují do konkursní podstaty podle zvláštního právního předpisu.¹⁴⁾
- (3) Zůstatky prostředků na zvláštních bankovních účtech pojišťovacího zprostředkovatele podle § 7 odst. 6 písm. b) a § 8 odst. 6 písm. b) se zahrnují do finanční jistiny podle § 7 odst. 6 písm. a) a § 8 odst. 6 písm. a).

§ 29

Přechodná ustanovení

- (1) Osoba, která přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona provozovala činnost pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře podle dosavadních právních předpisů a která hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví jako pojišťovací zprostředkovatel kvalifikovaný pro vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti, je povinna do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona doložit ministerstvu uzavření pojistné smlouvy podle § 8 odst. 5 a splnění podmínky podle § 8 odst. 6, pokud byl zmocněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny pojistné plnění, jedná-li se o právnickou osobu, též jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresu odpovědného zástupce. Ministerstvo vydá takové osobě ve lhůtě 60 dnů ode dne obdržení údajů podle věty první osvědčení o zápisu do registru jako pojišťovacího zprostředkovatele kvalifikovaného pro vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Marným uplynutím této lhůty ministerstvo zápis pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře v registru vedeném podle dosavadních právních předpisů zruší. Zrušení zápisu v registru oznámí osobě, které zrušil zápis v registru, a zveřejní způsobem podle § 17 odst. 4 do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení zápisu v registru.
- (2) Osoba, která přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona provozovala činnost pojišťovacího agenta podle dosavadních právních předpisů a hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, je povinna do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podat žádost o zápis do registru podle § 13.
- (3) Osoba, která přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona provozovala na základě smlouvy s pojišťovnou šetření pojistných událostí, je povinna do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat o zápis do registru jako samostatného likvidátora pojistných událostí podle § 15.
- (4) Pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí uvedený v odstavcích 1 až 3,

který se nemůže prokázat dokladem o ukončení odborného studia, vykoná odbornou zkoušku do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a v této lhůtě doloží ministerstvu složení zkoušky. Marným uplynutím této lhůty ministerstvo zápis v registru zruší. Toto platí i pro předložení dokladu o ukončení střední školy pro pojišťovacího a zajišťovacího makléře. U ostatních pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí se předložení dokladu o ukončení střední školy nevyžaduje.

(5) Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem, který hodlá provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví přede dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, se považuje za pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo sídlem v třetím státě.

ČÁST DRUHÁ

Změna živnostenského zákona

§ 30

V § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. [455/1991 Sb.](#), o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. [286/1995 Sb.](#), zákona č. [15/1998 Sb.](#), zákona č. [363/1999 Sb.](#) a zákona č. [362/2000 Sb.](#), se slova „pojišťovacích agentů, pojišťovacích a zajišťovacích makléřů“ nahrazují slovy „pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí“ a na konci textu poznámky pod čarou č. 12) se doplňují slova „Zákon č. [38/2004 Sb.](#), o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí).“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

§ 31

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005.

PŘÍLOHA č. 2

Pojistná odvětví a skupiny pojištění dle zákona č. 409/2004 Sb.

Odvětví a skupiny pojištění

Část A

Odvětví životních pojištění

1. Pojištění pouze pro případ smrti, pojištění pouze pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti, pojištění spojených životů, životní pojištění s vrácením pojistného.
2. Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.
3. Důchodové pojištění.
4. Pojištění podle bodů 1 až 3 spojené s investičním fondem.
5. Kapitálové činnosti
 - a) umořování kapitálu založené na pojistně matematickém výpočtu, jimiž jsou proti jednorázovým nebo periodickým platbám dohodnutým předem přijaty závazky se stanovenou dobou trvání a ve stanovené výši,
 - b) správa skupinových penzijních fondů,
 - c) činnosti doprovázené pojištěním zabezpečujícím zachování kapitálu nebo platbu minimálního úroku,
 - d) pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní riziko.
 - e) Pojištění pro případ úrazu nebo nemoci, je-li doplňkem pojištění podle odvětví 1 až 5.

Část B

Odvětví neživotních pojištění

1. Úrazové pojištění
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) cestujících.
2. Pojištění nemoci
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) smluvní zdravotní pojištění

3. Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech
 - a) motorových,
 - b) nemotorových.
4. Pojištění škod na drážních vozidlech.
5. Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích.
6. Pojištění škod na plavidlech
 - a) vnitrozemských,
 - b) námořních.
7. Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek.
8. Pojištění škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 způsobených
 - a) požárem,
 - b) výbuchem,
 - c) vichřicí,
 - d) přírodními živly jinými než vichřicí (např. blesk, povodně, záplavy),
 - e) jadernou energií, sesuvem půdy.
9. Pojištění jiných škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 vzniklých krupobitím nebo mrazem anebo jinými příčinami (např. loupeží, krádeží nebo škody způsobené lesní zvěří), nejsou-li tyto příčiny zahrnuty v odvětví č. 8, včetně pojištění škod na hospodářských zvířatech způsobených nákazou nebo jinými příčinami.
10. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající
 - a) z provozu pozemního motorového a jeho přípojného vozidla,
 - b) z provozu drážního vozidla,
 - c) z činnosti dopravce.
11. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce.
12. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití vnitrozemského nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce.
13. Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu jinou než uvedenou v odvětvích č. 10 až 12,
 - a) odpovědnost za škodu na životním prostředí,
 - b) odpovědnost za škodu způsobenou jaderným zařízením,
 - c) odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku,
 - d) ostatní.

14. Pojištění úvěru

- a) obecná platební neschopnost,
- b) vývozní úvěr,
- c) splátkový úvěr,
- d) hypoteční úvěr,
- e) zemědělský úvěr.

15. Pojištění záruky (kauce)

- a) přímé záruky,
- b) nepřímé záruky.

16. Pojištění různých finančních ztrát vyplývajících

- a) z výkonu povolání,
- b) z nedostatečného příjmu,
- c) ze špatných povětrnostních podmínek,
- d) ze ztráty zisku,
- e) ze stálých nákladů,
- f) z nepředvídaných obchodních výdajů,
- g) ze ztráty tržní hodnoty,
- h) ze ztráty pravidelného zdroje příjmu,
- i) z jiné nepřímé obchodní finanční ztráty,
- j) z ostatních finančních ztrát.

17. Pojištění právní ochrany.

18. Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním (asistenční služby).

Část C

Skupiny neživotních pojištění

- a) "Pojištění úrazu a nemoci" pro odvětví č. 1 a 2,
- b) "Pojištění motorových vozidel" pro odvětví č. 3, 7 a 10,
- c) "Pojištění požáru a jiných majetkových škod" pro odvětví č. 8 a 9,
- d) "Letecké pojištění, pojištění vnitrozemské plavby a námořní pojištění a pojištění přepravovaných věcí" pro odvětví č. 4, 5, 6, 7, 11 a 12,
- e) "Pojištění odpovědnosti za škodu" pro odvětví č. 10, 11, 12 a 13,
- f) "Pojištění úvěru a záruky" pro odvětví č. 14 a 15,
- g) "Pojištění jiných ztrát" pro odvětví č. 16, 17 a 18.

PŘÍLOHA č. 3

Přehled základních pojmů

- Pojistka – písemné potvrzení vystavené pojišťovnou o uzavření pojistné smlouvy
- Likvidace pojistné události – činnost pojistitele, během níž se provádí určování míry oprávněnosti nároku pojištěného na výplatu pojistného plnění v případě vzniku pojistné události
- Oprávněná osoba – osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění
- Škodní událost – skutečnost, ze které vznikla škoda a která by mohla být důvodem vzniku práva na pojistné plnění
- Pojišťovna – právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zákona o pojišťovnictví
- Pojistná doba- doba, na kterou bylo pojištění sjednáno
- Pojistná smlouva – smlouva, která pojišťovnu zavazuje, že v případě vzniku pojistné události poskytne pojistníkovi ve sjednaném rozsahu pojistné plnění a pojistník se touto smlouvou zavazuje platit pojišťovně pojistné
- Pojistná událost – nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, na který se pojistná smlouva odvolává, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění
- Pojistné – úplata za pojištění
- Pojistné plnění – pojišťovnou poskytnuté plnění oprávněné osobě podle pojistné smlouvy
- Pojistník – osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu
- Pojištěný – osoba na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se pojištění vztahuje

PŘÍLOHA č. 4

Rok založení:	2007
Obchodní firma:	P.T.I.C., a.s.
Sídlo:	Mratín, Líbeznická 220, PSČ 250 00
Identifikační číslo:	278 90 741
Právní forma:	Akciová společnost
Předmět podnikání:	- realitní činnost - služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahyzprostředkování obchodu
Základní kapitál:	2 000 000,- Kč
Akcie:	10 ks akcie na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 200 000,- Kč